

Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa
REDE DE CONSERVATORIOS DE MÚSICA E DANZA DE GALICIA

MD85PRO01

Programación de violín

curso 2019/2020

Modelo. Programación. MD85PRO01. 01/09/2017. 1

Índice

1.	Introdución.....	3
2.	Metodoloxía.....	5
3.	Atención á diversidade.....	6
4.	Temas transversais.....	10
	4.1 Educación en valores.....	10
	4.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC´s).....	11
5.	Actividades culturais e de promoción das ensinanzas.....	12
6.	Secuenciación do curso.....	15
	6.1 Curso: 1º de grao elemental.....	15
	6.2 Curso: 2º curso de Grao Elemental.....	26
	6.3 Curso: 3º curso de Grao Elemental.....	32
	6.4 Curso: 4º curso de Grao Elemental.....	39
	6.5 Curso: 1º curso de Grao Profesional.....	46
	6.6 Curso: 2º curso de Grao Profesional.....	56
	6.7 Curso: 3º curso de Grao Profesional.....	63
	6.8 Curso: 4º curso de Grao Profesional.....	70
	6.9 Curso: 5º curso de Grao Profesional.....	77
	6.10 Curso: 6º curso de Grao Profesional.....	85
7.	Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica.....	92
8.	Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento.....	93
9.	ANEXOS.....	94
	9.1 Probas de acceso 1º de grao profesional.....	94
	9.2 Probas de acceso a 2º, 3º e 4º curso de Grao Elemental.....	97
	9.3 Probas de acceso dende 2º a 6º de Grao Profesional.....	101
	9.4 Criterios para a obtención dos premios fin de grao.....	104
	9.5 Bibliografía para uso do alumnado.....	105
	9.6 Ficha de observación sistemática do alumnado.....	107

1. Introducción

A presente programación pretende establecer unha proposta de desenvolvemento curricular para a materia de violín que conforman tanto os catro cursos do grao elemental como os seis do grao profesional das ensinanzas de música no conservatorio. Debe ser entendida como unha guía, unha orientación e un modelo a seguir que respecte a normativa vixente, que pretende avanzar cara a unha estrutura máis aberta e flexible, perseguindo un ensino integrador e proporcionando ao alumnado as ferramentas que lle permitan desenvolver ao máximo o seu potencial como futuros intérpretes. Ao mesmo tempo debe prestar especial atención á diversidade do alumnado e permitir ó profesorado aplicar a súa metodoloxía respectando tanto a liberdade de cátedra de cada profesor como o dereito dos alumnos a acadar o máximo nivel artístico posible baseado no esforzo persoal e no desenvolvemento da súa capacidade de expresión.

▪ Marco Legal

Para a elaboración desta programación didáctica tivéronse en conta os seguintes documentos legais, clasificados atendendo á súa data de publicación, de menor a maior antigüidade:

- ORDE do 29 de setembro de 2015 pola que se convocan os premios extraordinarios nas ensinanzas artísticas profesionais nas modalidades de música, danza e de artes plásticas e deseño na Comunidade Autónoma de Galicia, correspondentes ao curso 2014/15. DOG do 6 de outubro de 2015.
- DECRETO 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. DOG 21 de decembro de 2011.
- CIRCULAR 15/2011 da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa pola que se ditan instrucións para determinados aspectos do funcionamento dos conservatorios elementais e profesionais de música e danza.
- ORDE do 4 de agosto de 2011 pola que se desenvolve o Decreto 223/2010, do 30 de decembro, polo que se establece o Regulamento Orgánico dos conservatorios elementais e profesionais de música e de danza da Comunidade Autónoma de Galicia. DOG do 18 de agosto de 2011.
- DECRETO 223/2010, do 30 de decembro, polo que se establece o Regulamento orgánico dos conservatorios elementais e profesionais de música e de danza da Comunidade Autónoma de Galicia. DOG do 19 de xaneiro de 2011.
- ORDE do 28 de xullo de 2008, pola que se regulan as probas de acceso ás ensinanzas profesionais de música dispostas no Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se

establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música. DOG do 18 de agosto de 2008.

- ORDE do 8 de febreiro de 2008, pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música que se establecen na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. DOG do 26 de febreiro de 2008.
- DECRETO 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música. DOG do 31 de outubro de 2007.
- CIRCULAR 9/2007 da Dirección Xeral de Formación Profesional e Ensinanzas Especiais, pola que se ditan instrucións sobre o desenvolvemento das ensinanzas elementais e profesionais de música establecidas na Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación.

▪ Características do centro

A cidade de Santiago de Compostela, na que se sitúa este conservatorio conta na actualidade no seu ámbito musical con unha Orquestra Sinfónica profesional, a Real Filarmonía de Galicia, con un nivel moi alto e unha programación estable coa súa sé no Auditorio de Galicia, unha sala de concertos que atrae actuacións de gran calidade ao longo do ano e que fai que a cidade conte con unha programación musical estable. Conta tamén con unha Banda de Música Profesional, A Banda de Música Municipal de Santiago de Compostela, e outras agrupacións non profesionais como o Orfeón Terra Nosa, a Orquestra da USC, etc.

O Conservatorio Profesional de Música de Santiago de Compostela atópase situado ao norte da cidade e foi construído no ano 2004. É polo tanto un edificio de nova creación, arquitectonicamente moi vistoso, e con moita luz pero moi reducido para a demanda existente neste momento. Depende organicamente da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria da Xunta de Galicia e nel impártense as materias de grao elemental e profesional que están reguladas nos Decretos 198/2007 e 203/2007 polos que se establece a ordenación dos respectivos graos das ensinanzas de réxime especial de música.

▪ Características do alumnado

O conservatorio conta cunha media de 500 alumnos/as. Nel conviven alumnos de características socioculturais e socioeconómicas moi distintas, temos por un lado o alumnado maioritariamente da cidade e do contorno mais próximo con un nivel sociocultural e económico moi variado que buscan no conservatorio unha formación musical complementaria aos seus estudos xerais. Por outro lado temos alumnado dun contorno mais afastado, procedente de escolas de música de lugares como Arca, Valga, Silleda, Vedra, Teo, Rianxo, etc., con unhas inxerencias distintas e moitas veces con un interese por completar os estudos profesionais e seguir cos estudos superiores de música, e nalgúns casos con un esforzo moito maior en canto a desprazamento. Aínda existe unha variable mais, Santiago de Compostela conta con un campus universitario que atrae alumnado

precedente de outros conservatorios de Galicia que queren compatibilizar os seus estudos universitarios coa finalización dos estudos profesionais de música no Centro.

Todo isto da lugar a unha grande heteroxeneidade no alumnado en canto a dedicación, constancia no estudo, grao de implicación, etc., aspectos a ter en conta na organización do centro e na elaboración das programacións didácticas.

2. Metodoloxía

No Grao Elemental distribuirase o tempo nunha clase individual (que poderá ser de 1 h. de duración ou de 2 clases de media hora) e outra colectiva á semana de carácter voluntario.

Os métodos de iniciación serán axeitados á idade dos alumnos. Para os mais pequenos utilizaranse métodos pedagóxicos como os de Paul Rolland, Shinichi Suzuki, Sheila Nelson, Géza Szilvay e outros autores especializados no nivel de iniciación.

A motivación nestes niveis será un elemento fundamental para estimular ó alumno ó estudio do instrumento, procurando conseguir unha técnica básica baseada na naturalidade do movemento e o equilibrio corporal .

As clases individuais aproveitaranse para progresar no estudio do programa do curso e para adquirir novos coñecementos técnicos e musicais, e as clases colectivas poden usarse en múltiples actividades como tocar en grupo, aprender novos procedementos técnicos, afinación, improvisación e memorización, así como escoitar música, comparar versións diferentes, coñecer estilos, compositores e intérpretes, facer pequenas audicións, etc.

Dentro do programa do curso estará previsto realizar audicións individuais e colectivas e concertos públicos, incluíndo tamén a participación en grupos xunto a outros instrumentos.

No Grao Profesional, a clase colectiva desaparece véndose substituída pola clase de Conxunto. Procurarase crear grupos de cámara que permitan ós alumnos coñecer pouco a pouco este tipo de repertorio.

Os métodos de estudio e a metodoloxía de ensino serán acordes co nivel de madurez do alumno, adaptarase continuamente ó seu progreso. Afondarase no nivel de corrección técnica mediante estudos e exercicios (Kayser, Wolfhahrt, Kreutzer, Sevcik, Schradieck, etc.), e no nivel expresivo, na sonoridade, na afinación e o coñecemento do estilo, con obras de envergadura e interese crecente.

3. Atención á diversidade

O tema das necesidades educativas especiais ou específicas é un ámbito difícil de abordar no ensino nos conservatorios. Debido ao carácter voluntario de este tipo de especialidades, e ó seu carácter orientado cara a profesionalización, a atención aos alumnos con necesidades especiais ou dificultades de aprendizaxe queda un tanto condicionada. É importante aclarar que segundo a lexislación educativa galega, cada alumno é diferente e precisa dunha atención individualizada, e por eso non podemos pretender que todos aprendan igual, polo que é necesario facer uso dunha diversificación metodolóxica. Nembargantes, se facemos unha aproximación máis concreta ao concepto, hai alumnos que requiren unha atención máis específica ou especializada para lograr os mesmos obxectivos que os demais. Trátase de aqueles que por diferentes razóns, temporalmente ou de maneira permanente, non están en condicións de evolucionar cara á autonomía persoal e á integración social cós medios dos que dispoñemos habitualmente e que requiren determinados apoios e atencións educativas específicas derivadas de discapacidade ou trastornos graves de conducta. Realizar unha clasificación das necesidades educativas especiais é moi complexo debido á amplitude do ámbito que queremos delimitar. Unha posible clasificación sería a que se centra nas causas de esas necesidades e na súa localización:

- Dificultades de aprendizaxe (dislexias, dislalias)
- Dificultades de adaptación social (debidos a inmigración, diferencias sociais, culturais ou a problemas económicos)
- Dificultades debidas a desordenes de personalidade (algún tipo de trastorno mental tratable como a esquizofrenia)
- Dificultades debidas a una deficiencia física (minusvalías físicas)
- Deficiencias debidas un déficit ou superdotación intelectual.

En canto ó do violín e á súa relación coas necesidades específicas, é evidente que no noso exercicio diario como profesores deberemos adaptarnos ás condicións específicas de cada alumno có fin de dar unha resposta educativa máis adecuada ás súas necesidades. Por esta razón, as Unidades Didácticas previstas poderán adaptarse ás situacións concretas segundo o consideremos oportuno. Do mesmo xeito podería ser necesario retomar ou prolongar o traballo dalgún aspecto determinado: O profesor terá a oportunidade de deseñar as súas propias actividades, modificándoas ata a súa correcta asimilación ou ven desenvolver outras novas en función da necesaria adaptación ó alumnado ó que se dirixe en concreto.

Un elemento fundamental na determinación e na orientación das medidas de adaptación reside na *acción tutorial*., unha ferramenta fundamental de coñecemento dos alumnos, coa que poderemos obter información

determinante sobre os seus problemas , xa sexa a través dos pais ou dos nosos compañeiros de claustro. A solución de moitos dos problemas musicais deben ser abordados en colaboración con outros profesores implicados na súa formación polo que é necesario manter unha comunicación constante cos nosos colegas e buscar solucións conxuntamente. De este xeito tamén poden obterse datos relevantes que permitan reorientar a actividade formativa e practica-las adaptacións que sexan necesarias.

Atención ó alumno con rasgos de diversidade .Tipoloxía xenérica

A Programación Didáctica debe recoller medidas didácticas para atender os intereses ou aptitudes dos alumnos . Estas medidas poderanse adaptar unha vez coñecidos os alumnos ao comezo do curso. Nembargantes podemos establecer unha tipoloxía xenérica do alumnado, atendendo a tres criterios específicos:

1º. Según a súa diferenza de nivel musical:

a) Alumno avanzado: o alumno dotado dunhas capacidades por encima do previsto para o seu nivel, capaz de atopar solucións técnicas para os seus problemas có instrumento , e de progresar técnica e musicalmente a gran velocidade e que é capaz de emprender tarefas máis difíciles do común para a súa idade sen facer un gran esforzo. Neste grupo podemos atopar alumnos de alta capacidade intelectual ou superdotados, para os que se podería flexibilizar a duración das etapas da súa formación ou que poderían requirir atención diferenciada por parte das administracións educativas por medio de programas específicos.

b) Alumno intermedio: aquel que asimila con corrección os contidos programados para o seu nivel e que supera os novos obstáculos na súa aprendizaxe real facendo o esforzo considerado normal. Este é o tipo de alumno có que nos atoparemos no conservatorio habitualmente.

c) Alumno que presenta dificultade e nivel baixo: aquel que disocia os contidos técnicos e creativos, e que asimila os contidos a un ritmo menor do previsto. Neste grupo podemos atopar alumnos con dificultades de aprendizaxe, ou que por distintas razóns se incorporaron tardiamente ó sistema educativo, debido á emigración ou problemas sociais. Tamén podemos atopar alumnos con dificultades có idioma. Todos eles poden necesitar programas específicos de axuda ou clases de reforzo, e en algúns casos atención de profesionáis especializados.

2º. En función da súa diferente actitude e interese cara os estudos e formación musical:

a) Alumno motivado: presenta unha actitude positiva cara ó aprendizaxe, non precisando dunha motivación especial para conseguir un ritmo adecuado de traballo na clase e na casa. Son alumnos que rematan ó grao

elemental e acostuman a superar con éxito ó acceso ó grao profesional. A Súa paixón pola música e polo instrumento sérvelles dabondo para manter vivos o seu interese e a súa capacidade de superación.

b) Alumno con interese e actitude baixa: considera a súa asistencia ás clases como una actividade máis de tipo extraescolar. No caso de atoparse con este tipo de alumnos, que non adoitan ser infrecuentes, o profesor deberá esforzarse en cambia- la súa actitude tanto do alumno como da familia, e facerlles entender a importancia da educación musical na formación integral das persoas e facerlles ver que ó decidir aprender a tocar un instrumento adquiren un certo compromiso que deben intentar cumprir. Na maioría das ocasións esta actitude débese a unha gran falta de información e descoñecemento por parte das familias froito da pobre herdanza musical do noso país.

3º Segundo a súa necesidade de adaptación debido ás súas condicións físicas:

a) Alumnado medio: non presenta ningunha disfunción de tipo físico-psíquico.

b) Alumnado que pode presentar particularidades ou disfuncións físicas: entre os que podemos atopar alumnos con unha deficiencia física (xordeira, visión escasa ou nula, problemas de accesibilidade ó aula ou ó centro debido a algún tipo de minusvalía, etc.). Con este tipo de alumnos no só debemos ter un tacto especial e ser todo o flexibles que sexa necesario, senón que teremos que adapta-lo material empregado e quizais atopar axuda e información a través de profesionais especializados. Tamén deberemos intentar que non se sintan diferentes ante os seus compañeiros que adoitan comportarse con un gran respecto cando son debidamente informados.

Medidas de atención á diversidade:

A maioría das dificultades máis habituais coas que os profesores de violín se atopan teñen moito que ver con cuestións especificamente relacionadas có aprendizaxe do instrumento e con materias afines. Para evitar males maiores no futuro é moi importante facer un diagnóstico precoz e deste xeito buscar canto antes as solucións. Algunhas das dificultades máis habituais coas que o profesor de violín pode atoparse e que necesitarán atención específica son:

- a) Incapacidade para distinguir auditivamente os fenómenos sonoros. Este problema non debería en absoluto estar presente en alumnos que pretenden tocar un instrumento como o violín, pero non é

infrecuente. Na maioría dos casos non se debe a un “irremediable mal oído”, senón á falla dun bo entreno auditivo dende unha idade temperá. Para a súa solución necesitaremos a colaboración dos profesores de linguaxe musical para que reforcen este punto débil e debemos pedir ó alumno que se afaga a cantar todo canto poida. Tamén deberemos proporcionarlle axuda para traballar na casa (existen moitos CD publicados que poden mellorar o entreno auditivo do alumno).

- b) Problemas físicos derivados dunha colocación incorrecta do instrumento ou enfermidades ocasionadas por problemas relacionados coa práctica do instrumento (tendinitis, tensións posturais etc.). Este tipo de problemas deben ser tomados moi en serio. En gran parte dos casos débense a unha mala práctica, non ó exceso dela. É importante observar con detenimento ó alumno e recomendarlle un xeito adecuado de practicar e en casos extremos recomendar axuda médica. Existen estatísticas fiables que afirman que cerca dun 70% dos músicos profesionais de orquestra sofren dalgún tipo de enfermidade relacionada co seu traballo e na maioría dos casos isto débese a malos hábitos adquiridos no seu tempo de estudantes.
- c) Conceptos mal asimilados que dificultan o avance do alumno: Non é infrecuente atoparse con alumnos que demostran non ter asimilado algúns dos contidos que debían aprender no pasado, sendo estes imprescindibles para seguir progresando. O máis habitual son problemas coa lectura e o ritmo ou cuestións de teoría da música que serán imprescindibles para interpretar as partituras de violín. Tamén podemos atoparnos con alumnos con problemas técnicos graves que lles impiden aprender conceptos máis avanzados. O mellor nestes casos será atallar as dificultades mediante clases de reforzo e con gran paciencia, empregar o “ensino remedial”; incluso é aconsellable durante certo tempo baixar o nivel do repertorio do alumno para non causarlle máis dano, e buscar tamén un traballo equilibrado que non mine a moral do alumno. Durante as sesións podemos encontrarnos ante a necesidade de manter un ritmo de aprendizaxe homoxéneo entre todos os alumnos dun mesmo curso, de modo que un rendemento desigual dalgún deles cree certas diferencias cos seus compañeiros, que serán máis evidentes nas audicións de alumnos e nas clases colectivas. Non por eso debemos de deixar de prestarlles atención e apoialos para que superen ás súas dificultades. Tampouco debemos deixar que un alumno destacado monopolice o noso interese e nos faga deixar de lado ós que son “máis torpes ou difíciles”. Debemos saber atopar fórmulas de adaptación, distribuír as tarefas de forma individualizada para cada alumno e tamén fomentar que os alumnos cooperen entre eles. Existen poucas cousas máis útiles que un alumno

axudando a outro compañeiro con dificultades: o que a nós pode levarnos semanas eles poden resolvelo nuns días de colaboración entre amigos.

4. Temas transversais

4.1 Educación en valores

O desenvolvemento integral do alumno, que non debe estar limitado á adquisición de conceptos e coñecementos académicos vinculados exclusivamente a cada unha das súas áreas, senón que debe formar aos alumnos para integrarse na sociedade actual, sabendo responder de maneira adecuada aos problemas que esta sociedade presenta. Esta formación, que non está definida en ningunha das áreas, debe estar presente na aula de forma permanente, e maniféstase a través do que coñecemos como temas transversais.

A forma na que entendo o tratamento destes temas transversais fica reflectida nos obxectivos seguintes:

Educación para a paz . Entrenarse para a solución dialogada de conflitos no ámbito escolar.

Educación moral e cívica. Participar en tarefas comúns, mostrando actitudes de colaboración e respecto polas opinións e propostas alleas. O respecto pola autonomía dos demais.

Educación para a igualdade entre os sexos. Desenvolver a autoestima e unha concepción do corpo como expresión da personalidade. Analizar criticamente a realidade e corrixir prexuízos sexistas e as súas manifestacións na linguaxe, publicidade, xogos, profesións, etc.

Educación para a saúde. Proporcionar un contexto adecuado para realizar unha valoración crítica de determinados hábitos relacionados coa saúde.

Educación para o consumidor. Crear unha conciencia de consumidor responsábel que se sitúa criticamente ante o consumismo e a publicidade.

Desde a música, moitos destes temas poden tratarse propoñendo actividades que se desenvolvan en grupo, xa que estas favorecen a comunicación dos alumnos e fomentan actitudes de convivencia.

Ademais, na música pódense tratar contidos relacionados directamente coa saúde (O uso adecuado do corpo a hora de tocar o violín precisa dun coñecemento e coidado do mesmo, especialmente ante problemas habituais na adolescencia. Tratar temas que relacionados directamente coa paz (o coñecemento da música de outras culturas aumenta o respecto cara estas, comprendendo que o mundo non é só a música e culturas occidentais, nin as súas visións). Tratar temas relacionados con a educación para o consumidor, onde se pode analizar o mercado musical, os prezos dos cd's, o pirateo. Tratar o uso da música nas publicidadeas, nos grandes almacéns... e que efecto pode producir no consumidor, cara quen vai dirixido, etc.

4.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC 's)

As TIC enténdense como aquelas ferramentas basadas na tecnoloxía dixital que permiten almacenar, procesar, recuperar, transmitir e presentar información. Inclúen as aplicacións utilizadas polos ordenadores, tablets e teléfonos móbiles para facilitar e xestionar información (software, bases de datos, multimedia, etc.), así como as novas tecnoloxías arredor de Internet. Por outro lado, enténdese por material dixital o software, programas ou aplicacións utilizadas para facilitar e xestionar información.

Podemos identificar as seguintes utilidades do emprego das TIC no proceso de ensino na materia de violín:

Medios Audiovisuais: equipo audiovisual da Biblioteca para o visionado e análise comentada cos alumnos de vídeos de audicións e actividades do centro, concertos, documentais de interese, etc.

Medios en internet: emprego de webs como Youtube, Vimeo, etc., para visualización de vídeos e concertos de obras incluídas na programación en diferentes interpretacións; utilización de webs

de partituras gratuitas e libres de dereitos como lmslp.org; e utilización de programas de audio como Goeat.

Programas informáticos: de edición de partituras, como Finale, Sibelius, Encore, etc.; de audio, como Spotify.

Medios para a comunicación: a web do centro e a plataforma CentrosNet ou TokApp para comunicación á comunidade escolar e ao alumnado da materia das actividades programadas, audicións, eventos, boletíns de notas, faltas de asistencia, etc.; o emprego do correo electrónico para a comunicacións e organización entre o profesorado da materia.

Segundo está recollido no NOF, non se permite o uso de teléfonos móbiles, así coma calquer outro dispositivo electrónico equiparable, dentro das aulas, agás nos casos en que o profesor ou profesora o autorice, sempre con fins didácticos.

Asemade, o profesorado poderá empregar e autorizar ao alumnado o uso co móvil ou tablet de programas ou aplicacións informáticas tales como metrónomos, afinadores, ou similares.

Finalmente, o profesorado poderá empregar, sempre dacordo co alumnado e os seus pais/nais/titores legais, o teléfono móvil ou tablet para a grabación de resúmenes da clase, exercicios e pasaxes de repertorio, e indicacións para a práctica semanal. Estas grabacións serán de uso exclusivo entre o profesorado, e o alumnado e os seus pais/nais/titores legais.

5. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

Unha actividade pedagóxica moderna non pode quedar reducida ó ámbito da aula, aínda sendo este o espazo central do proceso educativo. Este traballo pode verse complementado por outras tarefas realizadas noutros espazos do propio centro (auditorio, biblioteca, aulas de audiovisuais ou de informática) ou doutras entidades colaboradoras.

Estas actividades están orientadas a superar o marco tradicional das clases de violín, complementándoas con actividades o máis variadas posibles que poñan en contacto os nosos

alumnos coa realidade musical nun senso máis amplo, permitíndolles conectar esta realidade coa sociedade e a cultura do noso tempo.

Para que estas actividades teñan o máximo proveito, deben relacionarse có proceso xeneral de aprendizaxe e resposta a unha adecuada planificación.

Clasificación da actividades:

Organizadas polo Departamento de Corda, aula de violín:

Realización dun Concerto anual nunha sala allea ao Conservatorio no que participe alumnado das catro especialidades de corda do departamento, fomentando a asistencia de todo o alumnado e das súas familias.

Audicións de alumnos de los distintos profesores do departamento seguidas de comentarios colectivos de profesores e alumnos sobre as mesmas. Fomentarase a crítica constructiva e evítanse comentarios de mal gusto. O obxectivo será aprender colectivamente dos erros das virtudes dos alumnos e ó mesmo tempo servirá como exemplo de colaboración entre os profesores do departamento para compartir ideas e aportar solucións conxuntas os problemas que tiveron os alumnos nas súas actuacións..

Asistencia ó aula de audiovisuais con grupos de alumnos para ver vídeos dos grandes intérpretes da historia do violín dos que existen publicados en formatos modernos. Ao rematar haberá una charla coloquio sobre as impresións dos alumnos na experiencia, sobre as súas técnicas instrumentais o sobre as súas personalidades interpretativas.

Celebración de conferencias sobre os grandes violinistas da historia ou compositores que aportaran as súas creacións ó repertorio violinístico tanto do pasado como do presente. Estas poden ser a cargo de profesores ou incluso de alumnos que estean interesados en asumir esa responsabilidade.

Reunións informais entre os profesores do seminario de corda, más alá das las habituais para intercambiar ideas pedagóxicas, dúbidas sobre alumnos problemáticos ou intercambio de materiais e deste este xeito colaborar en equipo para logra- la solución dos problemas dos alumnos.

Organización de cursiños de violín con profesores de recoñecido prestixio, que aportarán novas ideas e poderán aconsellarnos sobre a evolución dos nosos alumnos.

Organización de charlas distendidas entre alumnos e violinistas profesionais en activo para que falen das súas experiencias como intérpretes o sobre o seu pasado como estudantes para que os sitúen cerca da realidade musical que nos rodea. Afortunadamente existen en Galicia dos orquestras profesionais e non será difícil conseguila aportación de músicos locais vinculados ás nosas cidades.

En colaboración con outros departamentos:

Colaboración coa Orquestra do Conservatorio ou con grupos de cámara para que os nosos alumnos, aínda que non cursen esas materias, poidan ocasionalmente tocar algunha obra con eles. Este tipo de actividades son moi motivadoras para os alumnos .

Co Departamento de Fundamentos de composición. Podemos solicitar aos profesores que os seus alumnos compoñan algunha obra de nivel sinxelo para os alumnos de elemental ou para a clase colectiva. Deste xeito os alumnos de composición verán estreadas as súas obras e os de violín sentiranse entusiasmados por poder interpretar obras expresamente pensadas para eles.

Organizadas polo Conservatorio:

Exposicións.

Intercambios con outros conservatorios.

Participación en actos académicos (inauguración e fin de curso, Santa Iclía, etc.).

En colaboración coa ANPA:

Concursos.

Organizadas por institucións externas ó centro:

Asistencia a concertos.

Asistencia a ensaios de orquestras sinfónicas ou grupos de cámara de especial relevancia.

Asistencia a conferencias de institucións que teñan unha relación transversal coa música (Facultade de Xeografía e Historia, Belas Artes, etc.).

6. Secuenciación do curso

6.1 Curso: 1º de grao elemental

6.1.1 Obxectivos

- Asimilar os principios elementais da colocación do violín e toma do arco.
- Conseguir unha posición cómoda e correcta do instrumento e un equilibrio corporal nos movementos mais básicos.
- Saber distinguir as divisións básicas do arco e distribuílo de forma correcta. Coñecer o detaché, o martellé e staccato.
- Distinguir (tocando e escoitando) a boa proxección do son da mala, primeiro traballando con pizzicatos (fixándose na vibración das cordas) e despois co arco. Sensibilizarse dende o principio coa calidade do son.
- Colocar correctamente a man esquerda e articular ben os dedos na 1ª posición, sendo capaces de mover a man ó longo do diapasón con liberdade como exercicio preparatorio ós futuros cambios de posición
- Coñecer as escalas de Sol M, La M, Re M, nunha oitava e Sol M en dúas oitavas e os seus arpejos, e tocalas perfectamente afinadas.
- Tocar pezas sinxelas (primeiro en pizzicato, e despois con arco) obtendo un son homoxéneo e controlado.
- Aprender a tocar en grupo, con ritmo e afinación correctos ,pezas axeitadas ó nivel.
- Coñecer as unidades elementais do violín e o arco e a súa morfoloxía.
- Coñecer os principios básicos do estudio e aplicalos á práctica diaria.

6.1.2 Contidos

- Posición do violín. Fundamentos do equilibrio.
- Toma do arco. Fundamentos da condución do arco e do son en tres movementos básicos: detaché, martellé e staccato.
- Divisións elementais do arco: unidades, terzos, arco enteiro. Notas ligadas.
- Colocación da man esquerda. Fundamentos.
- Traballo de pizzicatos: postura correcta da man para unha boa proxección do son e unha técnica correcta de pizz.
- Escalas e arpejos nunha oitava ou dúas: Sol M, Re M, La M, nunha oitava e Sol M en dúas oitavas
- Interpretación de pequenas pezas nas tonalidades citadas, con movementos básicos de arco libres de tensións , e con afinación, ritmo e calidade de son correctos.
- Ritmos variados para traballar os principios básicos do arco: movementos de antebrazo, arco recto, punto de contacto, velocidade de arco, distribución (estar nunha zona determinada do arco); a coordinación e o propio desenvolvemento da rítmica e o sentido do pulso, tanto en individual coma en conxunto nas colectivas.
- Clases colectivas: cómo tocar en grupo: capacidade de escoitarse e de respectarse uns a outros. Reforzamento da técnica básica por medio da práctica en grupo.
- O violín: as súas partes, o seu coidado.
- Cómo estudar: principios básicos do aproveitamento do estudio. Coñecemento xeral do instrumento e do arco: as súas partes, características acústicas e mantemento.

Temporalización e secuenciación dos contidos:

- 1º trimestre: Colocación do violín e toma do arco. Introducción á colocación da man esquerda e preparación para as escalas e arpejos nunha oitava, en pizzicato. O violín e as súas partes, o seu coidado. Como estudar: principios básicos do aproveitamento do estudio. Interpretación de algunhas pezas.
- 2º trimestre: Divisións elementais do arco: metades, terzos, arco enteiro. Escalas e arpejos nunha oitava. Clases colectivas: Como tocar en grupo: capacidade de escoitarse e

de respectarse uns a outros. Interpretación de pequenas pezas nas tonalidades estudadas, preferiblemente de memoria

- 3º Trimestre: Interpretación de pequenas pezas nas tonalidades estudadas, con movementos básicos de arco libres de tensións , e con boa afinación, ritmo e calidade de son correctos. Fundamentos da condución do arco e do son en tres movementos básicos: detaché, martellé e staccato. Escalas e arpejos cos golpes de arco básicos. Preparación de exercicios para estudar no verán con unha planificación clara para que o alumno adquira bos hábitos de estudo.

6.1.3 Avaliación

Aspectos xerais: a avaliación será continua e global. Avaliaranse non só conceptos (neste caso “cómo se toca”) senón tamén procedementos (“cómo se estuda”) e actitudes (intereses, motivación e modo en que o alumno se achega á música).

Realizarase a avaliación en diferentes momentos do curso mediante a avaliación inicial, formativa e sumativa.

Avaliación Inicial: Deberemos ter en conta os coñecementos previos do alumnado para que a aprendizaxe sexa significativa e se guíe por criterios constructivistas.

Avaliación formativa: É necesario avaliar de forma continua os progresos do alumnado para poder corrixir sobre a marcha e para que o proceso de ensinanza-aprendizaxe sexa máis coherente. Esta avaliación é en realidade a que lle dá o sentido de continuidade á avaliación.

Avaliación sumativa: Aparte das anteriores avaliacións é moi importante que o alumnado se vaia acostumando a ter probas periódicas, audicións, para ver o grao de cumprimento dos obxectivos propostos para o curso.

Criterios de avaliación

Os criterios xerais de avaliación son os seguintes:

Traballo persoal diario: A observación sistemática clase a clase e o primeiro e mellor procedemento para acadar información fiable acerca do progreso do alumno. As conclusións serán recollidas no caderno de aula.

Caderno de actividades do alumno: A información recollida polo alumno ou a nai/pai observador tamén é un procedemento directo de comprobalo grao de comprensión e captación dos coñecementos por parte do alumno e preparación da práctica na casa.

Traballos en grupo: Traballo en cooperación cos outros: acepta e ofrece apoio. Respecto cara as ideas dos demais. Desenvolvemento do traballo na clase colectiva e co pianista acompañante.

Actitudes cara a materia e o traballo en grupo: Curiosidade e creatividade. Constancia e flexibilidade. Reflexión sobre as súas ideas e actuacións, revisando e analizando e explicando.

Probas prácticas: Ademais de valoralos coñecementos do alumno, axuda a comprobar como se desenvolve o alumno nunha situación na cal pode haber oíntes, xa sexa como público ou como tribunal.

No caso concreto do ensino do violín, a observación e audición directa serán os elementos fundamentais do proceso avaliador. A análise do traballo realizado polo alumno, o seu progreso, o seu sistema de estudo e aproveitamento, o seu interese, revelará a eficacia tanto do seu traballo como o do profesor.

Criterios de avaliación específicos do 1º curso do grao elemental:

- Coñecer de forma xeral o instrumento e o arco, as súas partes e o seu mantemento.
- Ter unha postura correcta do violín e do arco, mantendo unha posición equilibrada do corpo fronte ó instrumento, libre de tensións, que favoreza os movementos de coordinación entre ambos brazos e lle permita tocar con comodidade, seguridade e relaxación.
- Asimilar conceptos técnicos, tanto do brazo dereito (Suxeición, conducción e golpes de arco), como da man esquerda (articulación)

- Distribuír axeitadamente o arco en metades (metade superior e metade inferior), centro e todo o arco, realizando diferentes ritmos en cordas ó aire e escalas dunha oitava.
- Combinar adecuadamente as arcadas detaché e legato.
- Tocar cos golpes de arco detaché, martellé, legato e staccato unha peza sinxela do programa do curso ou unha escala.
- Tocar as pezas do curso (vid. Listado de pezas recomendadas para o curso), con boa afinación, distribución do arco , homoxeneidade do son, e fraseo correctos.
- Interpretar fragmentos ou pezas curtas en público empregando os conceptos técnicos adquiridos, potenciando a interpretación de memoria.
- Mostrar nas clases capacidade de aprendizaxe progresiva e bos hábitos de estudo.

Mínimos esixibles

- Tres escalas e arpexios.
- Oito pezas, das cales tres deben ser interpretadas de memoria.
- Tres estudos.
- Dúas audicións públicas.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Conceptos xerais: O proceso de avaliación comporta a realización de probas específicas, pero sobre todo, unha observación das actividades cotiás, que se realizan ao longo do curso para detectar problemas e establecer medidas para solucionarlos. É fundamental valorar tanto os procedementos, como as actitudes, así como o conceptos que se van adquirindo. No desenvolvemento de capacidades e habilidades musicais os procesos de precisión, calidade sonora, capacidade de comprensión formal e gusto pola interpretación ben feita van implícitas a valoración do propio traballo individual e o desenvolvemento da propia responsabilidade persoal. Realízase unha avaliación inicial ó principio do curso para planificar o traballo que debe realizar cada alumno. A avaliación será continua durante todo o curso. Ó termo do grao elemental o alumnado que desexe acceder ao grao profesional deberá realizar unha proba perante un tribunal que xulgue a capacidade do alumno para o acceso a dito grao.

O procedemento de avaliación continua realízase por un lado, nas clases semanais de aula. Para tal fin o profesorado da materia empregará un método de observación sistemática do alumno, o cal permitirá un seguimento do seu progreso e destrezas. Tamén se incluírá neste proceso as clases colectivas, audicións, concertos, e probas técnicas específicas que teñan lugar durante o curso. Para a avaliación dos obxectivos acadados e contidos asimilados, o profesorado dispón dun modelo de ficha de avaliación do alumno anexa a esta programación.

Haberá tamén unha coevaluación que implique a todo o grupo de alumnos entre si (clases colectivas), incluíndo a autoavaliación e a avaliación do outro, sempre dende un punto de vista construtivo.

O mesmo profesor tamén deberá realizar unha autoavaliación do seu traballo segundo os progresos que teñan os seus alumnos, e o seu grao de motivación.

Criterios de cualificación

Valoraranse as seguintes cuestións:

- Control da posición do instrumento.
- Control da afinación.

Control do son e das dinámicas.
Control do ritmo.
Control dos golpes de arco básicos.

Aplicaranse as seguintes porcentaxes:

25%- Técnica da man dereita
25%- Técnica da man esquerda
25%- Interpretación e musicalidade
15%- Estudo individual
10%- Actitude e participación na aula

Para a cuantificación empregárase o seguinte baremo:

9 - 10 Interpretación realizada con fluidez e seguridade técnica.

Atención as dinámicas e fraseo.
Control do son e da afinación.
Tempo convincente desde o punto de vista musical.
Sensibilidade para o detalle musical e o carácter da obra.

7 – 8 Interpretación realizada con seguridade técnica.

Evidencia de control do son e da afinación.
Tempo adecuado e mantido.
Utilización correcta das dinámicas e fraseo.
Capacidade de resposta ao estilo.

5 – 6 Seguridade xeral nas notas e no ritmo.

Tecnicamente axeitado.
Sentido razoable da continuidade.

Evidencia dunha coidadosa preparación.

Rápida recuperación de calquera tropezo.

4 Xusto por debaixo do nivel aceptable de precisión en xeral.

Falta de continuidade.

Pobre recuperación dos tropezos.

Errores na afinación e no ritmo.

Son pobre.

Evidencia da falta de preparación.

Limitacións no uso de recursos musicais.

2 – 3 Serias dificultades coas notas e o ritmo.

Interrupcións frecuentes.

Seria falta do control do son.

Soamente algúns pasaxes dominados.

Incapaz de continuar sen erros máis dunha parte breve

Tecnicamente non axeitado.

1 Non presenta traballo algún.

Cráterios para a concesión de ampliación de matrícula

O procedemento para a solicitude e resolución de ampliación de matrícula pódese consultar nas N.O.F do Centro (dispoñibles na páxina web).

Para a concesión da ampliación de matrícula na materia violín, o profesor/a da materia realizará unha proba consistente na interpretación dun repertorio que incluírá alo menos as obras, escalas, exercicios e ou estudos indicados nesta programación nos mínimos esixibles do curso avaliado,

sendo aplicados os criterios de avaliación e cualificación indicados nesta programación para dito curso. A proba valorarase de 1 a 10 sendo a cualificación positiva a partir de 5.

6.1.4 Medidas de recuperación

Plans de traballo para a superación de materias pendentes: o profesorado valorará a idoneidade das seguintes medidas:

1. Programación de tarefas de carácter individual para o reforzamento dos puntos débiles de cada alumno.
2. Adaptación das U. D. específicas aos requirimentos dos alumnos con problemas concretos.
3. Realización de actividades complementarias de reforzo como : clases de reforzo fora do horario establecido, asistencia como oínte a clases de outros alumnos, programación da practica semanal baixo supervisión do seus pais/nais ou titores/as.

Procedementos de avaliación nos casos en que a avaliación continua non é posible

Nos casos en que, dacordo co procedemento disposto nas Normas de Organización e Funcionamento vixentes, o profesorado da materia considere que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, convocará a dito alumno/a para a realización dunha única proba na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proba cunha semana de antelación, alomenos.

Será o criterio do profesor ou profesora o que determine se un alumno ou alumna non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno ou alumna deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.

A proba consistirá na interpretación do repertorio/escalas/estudos e ou exercicios indicados nesta programación que correspondan aos contidos detallados para cada trimestre na temporalización do curso e/ou trimestre avaliado.

Os criterios de cualificación de dita proba serán os fixados nesta programación para o curso que corresponda.

A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesorado da materia na sesión de avaliación correspondente.

Procedementos de recuperación ordinarios

- Tratándose de ensino con avaliación continua, o alumnado poderá recuperar cada avaliación acadando os contidos mínimos establecidos nesta programación para a correspondente avaliación.

Probas extraordinarias de setembro

Para superar as probas de cada curso, o alumno deberá superar os contidos mínimos esixibles establecidos na presente programación, seguindo as indicacións da proposta de actividades de recuperación presentes no informe de avaliación negativa que lle será entregado polo profesor no mes de xuño.

6.1.5 Recursos didácticos

- Escalas e arpejos:
  - Grigorian: Sistema de escalas.
  - Sistema de escalas da Associated Board of the Royal Schools of Music
  - A.Toledo : Método de Escalas e arpejos.
  - Hrimaly: scale-studies (nunha 8ª, 1ª posición)
- Métodos e estudos
  - Anderson, G. And Frost: All for Strings
  - Cohen, Mary: Superstudies vol. 1.
  - Sándor, Járdányi, Sverzànsky. Méthode du violon I.
  - Denes, Lani, Mezo: curso para violín, vol. 1
  - Cohen, E. : Método de violín, Rounds for violin
  - E. Mateu: O violín, iniciación

- L. Spiller: novo método de iniciación violín para grupos de 7-10 anos.
- Van de Velde : Le Petit Paganini vol. 1.
- De Kayser: Violin playtime Studies vol. 1.
- J. Claudio : El joven violinista vol. 1.
- Doflein: "The beggining" Vol. 1.
- Applebaum: String Builder , Vol. 1
- Rolland, P.:Young Strings in action, vol. 1, Tunes and Exercises for String Players.
- Curci: "50 estudios melódicos" op. 22
- M. Crikboom: O violín teórico e práctico vol.1 (iniciación)
- Szilvay, G: Violin ABC (A, B) , Kerutzerini.
- Pezas:
  - Colledge: Sttepping Stones, Waghon Wheels
  - Lenkei: Violin music for beginners.
  - Jan Faust: Concertino, 1º mov.
  - Kavalewsky: Album pieces (da 1 a 4)
  - Suzuki: Vol. 1
  - M. Crickboom: "Chants et Morceaux" caderno 1
  - Stanley Fletcher: New Tunes for Strings vol. 1.
  - E. Elgar.: Six Easy Pieces for Violin.
  - . Kuchler: Concertino en Sol M op. 11.
  - Brodsky: Old Music for violin.
  - Pracht: Album of twelve Easy Pieces.
  - Barber: Solos for Young Violinists vol.1 (primeiras pezas)
  - Nelson, S.: piece by Piece 1, Tetratunes, Right from the start, Two in one, Pares, Tunes you know 1, Threes, Fours, etc.
  - Szilvay, G: Violin Rascals, Duettini, Sonatini.
  - Martin, P: Little suite nº 1e 2.
  - Colección de pezas da Royal Academy e da editorial Moscova para grado 1.
  - Pezas do folclore popular galego axeitadas ó nivel nas tonalidades de Sol M, Re M e La M.

6.2 Curso: 2º curso de Grao Elemental

6.2.1 Obxectivos

- Asimilar os principios elementais da colocación do violín e toma do arco.
- Conseguir unha posición cómoda e correcta do instrumento máis afianzada, con maior naturalidade e un equilibrio corporal nos movementos mais básicos.
- Conseguir a realización de cambios de corda máis rápidos e fluídos.
- Ampliar o rexistro a 2 oitavas nas escalas básicas e comezar o estudo das escalas menores sinxelas, perfeccionando a sonoridade e a afinación.
- Tocar pezas de maior dificultade buscando unha sonoridade mais equilibrada.
- Saber distinguir as divisións básicas do arco e distribuílo de forma correcta. Coñecer o detaché, legato, martellé e staccato.
- Colocar correctamente a man esquerda e articular ben os dedos na 1ª posición, sendo capaces de mover a man ó longo do diapasón con liberdade como exercicio preparatorio ós futuros cambios de posición
- Aprender a tocar en grupo, con ritmo e afinación correctos pezas axeitadas ó nivel.
- Coñecer as unidades elementais do violín e o arco e a súa morfoloxía.
- Coñecer os principios básicos do estudio e aplicarlos á práctica diaria.
- Iniciarse na comprensión das estruturas musicais máis sinxelas
- Tocar en audicións públicas só e en conxunto, pezas de memoria, con bo control, afinación, son e ritmo
- Iniciar a aprendizaxe dos recursos para a improvisación e a lectura a primeira vista

6.2.2 Contidos

- Posición correcta do corpo co instrumento e boa suxeición do arco

- Formación do son: homoxeneidade, sonoridade e afinación; o peso e a velocidade do arco. O ritmo e a sincronización das dúas mans.
- Continuación do traballo con golpes fundamentais do arco "alla corda": detaché, martellé, legato e staccato. Os cambios de corda e o legato, combinacións sinxelas.
- Ritmos variados para traballar os principios básicos do arco: movementos de antebrazo, arco recto, punto de contacto, velocidade de arco, distribución (estar nunha zona determinada do arco); a coordinación e o propio desenvolvemento da rítmica e o sentido do pulso, tanto en individual coma en conxunto nas colectivas.
- Desenvolvemento do movemento perpendicular, horizontal e lateral dos dedos da man esquerda.
- Escalas de Sol M, La M, Si b M , La m, en dúas oitavas e Do M, Sol m e Rem nunha oitava cos seus arpejos. Exercicios de dobres cordas sinxelos, con cordas ó aire ou con só un dedo pisado.
- Control permanente da afinación. escoita interna.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria con diferentes exercicios, estudos e obras do repertorio.
- Organización do traballo na casa
- As estruturas formais das cancións populares: ABA, ABCA, ABCB, etc.
- Lectura a primeira vista.

Temporalización e secuenciación dos contidos:

- 1º trimestre: Cómo estudar: a organización do traballo na casa. Os cambios de corda e o legato, combinacións sinxelas. Escalas de Do M, Sol m e Re m. nunha oitava cos seus arpejos. Ritmo e sincronización das dúas mans. Interpretación de algunhas pezas.
- 2º trimestre: Formación do son: homoxeneidade, sonoridade e afinación; o peso e a velocidade do arco. Cómo estudar. Organización do traballo na casa. Estructuras formais básicas: ABA, ABCA, ABCB, etc. Escalas de Sol M, La M, Si b M , La m, en dúas oitavas. Interpretación de algunhas pezas.

- 3º trimestre: Interpretación de pequenas pezas nas tonalidades citadas, con movementos básicos de arco libres de tensións con afinación, ritmo e calidade de son correctos. Reforzamento da técnica básica por medio da práctica en grupo.

6.2.3 Avaliación

Os aspectos xerais da avaliación coinciden cos descritos no 1º curso do grao elemental.

Criterios de avaliación

Os criterios xerais da avaliación coinciden cos descritos no 1º curso do grao elemental.

Criterios de avaliación específicos do 2º curso do grao elemental:

- Coñecer de forma xeral o instrumento e o arco, as súas partes e o seu mantemento.
- Manter unha posición equilibrada do violín, da man esquerda e do arco, tocando unha escala e os seus arpejos no ámbito de dúas oitavas e unha peza de memoria, con boa afinación e son.
- Distribuír axeitadamente o arco en metades, terzos e arco enteiro, combinado co ligado de dúas, tres ou mais notas e empregar con solvencia o detaché en distintas partes do arco.
- Tocar correctamente un staccato lento pero enérxico, ata catro notas, distribuíndo ben o arco en cordas ó aire e en escalas.
- Tocar diferentes ritmos, distribuíndo correctamente o arco en cordas ó aire.
- Tocar as escalas de Sol M, La M, La m e Sib M (en dúas oitavas), Do M, Re m e Sol m nunha oitava), cos seus correspondentes arpejos, con distintos golpes de arco e ritmos.

- Interpretar fragmentos ou pezas curtas en público empregando os conceptos técnicos adquiridos, potenciando a interpretación de memoria e facendo uso de matices e dinámicas elementais, así como elementos básicos do fraseo.
- Tocar as pezas do programa (Vid. listado de pezas recomendadas) cunha posición correcta, distribución do arco, bo son e afinación precisa.
- Mostrar nas clases capacidade de aprendizaxe progresiva e bos hábitos de estudio

Mínimos esixibles

- Catro escalas e arpexos.
- Oito obras ou pezas das cales 3 deben ser interpretadas de memoria.
- Tres estudos.
- Dúas audicións públicas.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Os procedementos e ferramentas de avaliación coinciden cos descritos para primeiro curso do grao elemental.

Criterios de cualificación

Aplicaranse as seguintes porcentaxes:

- 25%- Técnica da man dereita
- 25%- Técnica da man esquerda
- 25%- Interpretación e musicalidade
- 15%- Estudo individual
- 10%- Actitude e participación na aula

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

O procedemento para a solicitude e resolución de ampliación de matrícula pódese consultar nas N.O.F do Centro (dispoñibles na páxina web).

Para a concesión da ampliación de matrícula na materia violín, o profesor/a da materia realizará unha proba consistente na interpretación dun repertorio que incluírá alo menos as obras, escalas, exercicios e ou estudos indicados nesta programación nos mínimos esixibles do curso avaliado, sendo aplicados os criterios de avaliación e cualificación indicados nesta programación para dito curso. A proba valorarase de 1 a 10 sendo a cualificación positiva a partir de 5.

6.2.4 Medidas de recuperación

- Plans de traballo para a superación de materias pendentes: o profesorado valorará a idoneidade das seguintes medidas:
- Programación de tarefas de carácter individual para o reforzamento dos puntos débiles de cada alumno.
- Adaptación das U. D. específicas aos requirimentos dos alumnos con problemas concretos.
- Realización de actividades complementarias de reforzo como : clases de reforzo fora do horario establecido, asistencia como oínte a clases de outros alumnos, programación da practica semanal baixo supervisión do seus pais/nais ou titores/as.

Procedementos de recuperación ordinarios

Nos casos en que, dacordo co procedemento disposto nas Normas de Organización e Funcionamento vixentes, o profesorado da materia considere que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, convocará a dito alumno/a para a realización dunha única proba na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proba cunha semana de antelación, alomenos.

Será o criterio do profesor ou profesora o que determine se un alumno ou alumna non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno ou alumna deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.

A proba consistirá na interpretación do repertorio/escalas/estudos e ou exercicios indicados nesta programación que correspondan aos contidos detallados para cada trimestre na temporalización do curso e/ou trimestre avaliado.

Os criterios de cualificación de dita proba serán os fixados nesta programación para o curso que corresponda.

A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesorado da materia na sesión de avaliación correspondente.

Probas extraordinarias de setembro

Para superar as probas de cada curso, o alumno deberá superar os contidos mínimos esixibles establecidos na presente programación, seguindo as indicacións da proposta de actividades de recuperación presentes no informe de avaliación negativa que lle será entregado polo profesor no mes de xuño.

6.2.5 Recursos didácticos

- Escalas e arpexos:
  - Hrimaly: scale-studies (nunha 8ª, 1ª posición)
  - A.Toledo: Escalas e arpexos.
  - Grigorian: Sistema de escalas.

- Sistema de escalas da Associated Board of the Royal Schools of Music.
- Métodos e estudos.
- “El joven violinista” Curso2º. J. Claudio-A. Tores.
- Doflein: “The beggining” Vol. 1.
- Sàndor, Járdányi, Sverzànsky. Méthode du Violon II.
- Cohen, Mary : Superstudies vol. 2.

6.3 Curso: 3º curso de Grao Elemental

6.3.1 Obxectivos

- Adoptar unha posición adecuada do instrumento que permita o alumno manexar o arco con total naturalidade e que evite problemas de tensión na man esquerda.
- Perfeccionamento dos golpes de arco xa coñecidos e inicio da aproximación do arco cara o talón por medio da recuperación do arco. Introducción o estudo do spiccato por medio de estudos preparatorios en cordas ó aire. Emprego de arcos abaixo lentos e arriba rápidos, así como do “arco de Viotti”.
- Iniciar a aprendizaxe dos cambios de posición, primeiro facendo uso das cordas ó aire e dos harmónicos naturais, e interpretando noutras posicións melodías xa coñecidas polo alumno. procurando a súa correcta asimilación.
- Aprender a realizar cambios ás 1ª, 2ª e 3ª posición, con flexibilidade e seguridade.
- Iniciarse nos movementos introdutorios á realización do vibrato.
- Tocar escalas en dúas oitavas en 1ª posición e con cambios a 2ª e 3ª.
- Aplicar uns bos hábitos de estudo na práctica diaria.
- Tocar as obras e estudos do curso con boa calidade de son e afinación. Conseguir un maior desenvolvemento da memoria.

- Comprender as formas básicas das pezas que interpreta ó alumno.
- Ler fragmentos sinxelos a primeira vista acordes ó nivel do curso.

6.3.2 Contidos

- Desenvolvemento da técnica básica do arco. Perfeccionamento dos golpes de arco: detaché, legato, martellé, stacato lento e portato, coas súas combinacións. Introducción ó estudio do spiccato. Iniciación ao uso das dobres cordas.
- Ritmos variados para traballar os principios básicos do arco: movementos de antebrazo, arco recto, punto de contacto, velocidade de arco, distribución (estar nunha zona determinada do arco); a coordinación e o propio desenvolvemento da rítmica e o sentido do pulso, tanto en individual coma en conxunto nas colectivas.
- Obras e estudos axeitados ó nivel con uso expresivo dos matices.
- Aumento progresivo da velocidade da man esquerda.
- Os cambios de posición e iniciación ó vibrato.
- Escalas en dúas oitavas en 1ª posición e Sol M, Re M, Do M nunha oitava en 3ª posición e Si b M, Fa M, e Do M en 2ª posición nunha oitava. Escala de Re M en dúas oitavas con cambio a terceira posición.
- As formas básicas dos movementos de danza: Gavotte, Minuet, etc.
- Lectura a primeira vista.

Temporalización e secuenciación dos contidos:

- 1º trimestre: Desenvolvemento da técnica básica do arco. Perfeccionamento dos golpes de arco: detaché, legato, martellé, stacato lento e portato. Aumento progresivo da velocidade da man esquerda. Os cambios de posición e iniciación ó vibrato. Escalas en

dúas oitavas en 1ª posición e Sol M, Re M, Do M nunha oitava en 3ª posición. Interpretación de algunha pezas y estudio.

- 2º trimestre: Perfeccionamento dos golpes de arco: detaché, legato, martellé, staccato lento e portato, coas súas combinacións. Obras e estudos axeitados ó nivel con uso expresivo dos matices. Obras e estudos axeitados ó nivel con uso expresivo dos matices.
- 3º trimestre: e Do M en 2ª posición nunha oitava. Escala de Re M en dúas oitavas con cambio a terceira posición. Obras e estudos axeitados ó nivel con uso expresivo dos matices. As formas básicas dos movementos de danza: Gavotte, Minuet, etc. Introducción o estudio do spiccato por medio de estudos preparatorios en cordas ó aire. Emprego de arcos abaixo lentos e arriba rápidos., así como do “arco de Viotti”.

6.3.3 Avaliación

Os aspectos xerais da avaliación coinciden cos descritos no 1º curso do grao elemental.

Criterios de avaliación

Os criterios xerais da avaliación coinciden cos descritos no 1º curso do grao elemental.

Criterios de avaliación específicos do curso:

- Tocar unha escala das establecidas para o curso con diferentes ritmos e golpes de arco, tanto en posicións fixas como con cambios de posición cunha correcta distribución e toma do arco, así como con correcta articulación dos dedos da man esquerda, sonoridade e afinación.
- Tocar un estudo do programa con diferentes golpes de arco e ligaduras.

- Facer un cambio de posición á 2ª e á 3ª posición na súa modalidade mais básica (1-1, 2-2, 3-3, 4-4) mediante cordas ó aire, e de dedo 2 a dedo 1 (por exemplo, no violín de Do a Re en 2ª corda) en tódalas cordas. Interpretación de melodías en 3ª e 2ª posición fixa. Tocar as pezas do programa e os estudos con boa afinación e son, realizando os matices correctamente (vid. Listado de pezas recomendadas)
- Comprender a estrutura formal das pezas interpretadas polo alumno

Mínimos esixibles

- Catro escalas e arpexos (dúas maiores e dúas menores) Algunha deberá ter cambio de posición e outra deberá ser e posición fixa (2ª ou 3ª).
- Tres estudos dos cales un deben ser interpretados de memoria.
- Tres pezas das cales unha debera ser un concerto ou Concertino, e dúas deben ser interpretadas de memoria.
- Dúas audicións públicas.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Os procedementos e ferramentas de avaliación coinciden cos descritos para primeiro curso do grao elemental.

Criterios de cualificación

Aplicaranse as seguintes porcentaxes:

- 25%- Técnica da man dereita
- 25%- Técnica da man esquerda
- 25%- Interpretación e musicalidade
- 15%- Estudo individual
- 10%- Actitude e participación na aula

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

O procedemento para a solicitude e resolución de ampliación de matrícula pódese consultar nas N.O.F do Centro (dispoñibles na páxina web).

Para a concesión da ampliación de matrícula na materia violín, o profesor/a da materia realizará unha proba consistente na interpretación dun repertorio que incluírá alo menos as obras, escalas, exercicios e ou estudos indicados nesta programación nos mínimos esixibles do curso avaliado, sendo aplicados os criterios de avaliación e cualificación indicados nesta programación para dito curso. A proba valorarase de 1 a 10 sendo a cualificación positiva a partir de 5.

6.3.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

- Plans de traballo para a superación de materias pendentes: o profesorado valorará a idoneidade das seguintes medidas:
- Programación de tarefas de carácter individual para o reforzamento dos puntos débiles de cada alumno.
- Adaptación das U. D. específicas aos requirimentos dos alumnos con problemas concretos.

- Realización de actividades complementarias de reforzo como : clases de reforzo fora do horario establecido, asistencia como oínte a clases de outros alumnos, programación da practica semanal baixo supervisión do seus pais/nais ou titores/as.

Procedementos de avaliación nos casos en que a avaliación continua non é posible

Nos casos en que, dacordo co procedemento disposto nas Normas de Organización e Funcionamento vixentes, o profesorado da materia considere que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, convocará a dito alumno/a para a realización dunha única proba na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proba cunha semana de antelación, alomenos.

Será o criterio do profesor ou profesora o que determine se un alumno ou alumna non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno ou alumna deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.

A proba consistirá na interpretación do repertorio/escalas/estudos e ou exercicios indicados nesta programación que correspondan aos contidos detallados para cada trimestre na temporalización do curso e/ou trimestre avaliado.

Os criterios de cualificación de dita proba serán os fixados nesta programación para o curso que corresponda.

A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesorado da materia na sesión de avaliación correspondente.

Probas extraordinarias de setembro

Para superar as probas de cada curso, o alumno deberá superar os contidos mínimos esixibles establecidos na presente programación, seguindo as indicacións da proposta de actividades de recuperación presentes no informe de avaliación negativa que lle será entregado polo profesor no mes de xuño.

6.3.5 Recursos didácticos

- Escalas e Arpexos.
  - Toledo: Sistema de escalas e Arpexos.
  - Grigorian: Sistema de Escalas.
  - Sistema de escalas da Associated Board of the Royal Schools of Music.

- Métodos e estudos.
  - J. Claudio : “El joven violinista” Curso 3º
  - Curci: “50 estudios melódicos” op. 22.
  - Sitt: estudios en 1ª posición
  - Wohlfahrt: 60 estudios Op. 45
  - Josephine Trott.: Melodious Double Stops Vol 1.
  - Mackay: Position changing for the violín.
  - Woof: 30 Studies of. Modérate difficulty.
  - Whistler: Introducing the positions Vol. I.
  - Specimen sightreading Tests (ABRSM). Grados 1-5
  - Szilvay, G: Violin ABC (E). Yelow pages (I, II, III).

- Pezas
  - M. Crickboom: “Chants et Morceaux” caderno 2
  - Seitz : Concerto 1
  - Bartok: “dúos” del 15 ao 25”
  - Reading: Concerto en Re op. 36
  - Kuchler: Concertino op. 12
  - Kuchler : Concertino op. 15
  - Dancla. 12 Easy Fantasies op. 86.
  - Shifrin : Lullaby
  - Essek . Concertino op.4
  - Beer . Concertino op.81
  - Coleccións de pezas da Editorial Moscova, e da Royal Academy de Londres para este grao.
  - Papini : Tema e variacións.
  - Trott: The Puppet Show

- Suzuki, vols.2 e 3.
- Szilvay, G: Violin Rascals. Colourstrings Duos (I, II, III).

6.4 Curso: 4º curso de Grao Elemental

6.4.1 Obxectivos

- Consolidar a técnica básica do violín no manexo do arco e a man esquerda.
- Desenvolver os elementos expresivos básicos da música, adaptándose á obra, o seu estilo e as indicacións dinámicas.
- Perfeccionar os cambios de posición e desenvolver o vibrato con fins expresivos.
- Perfeccionar os golpes de arco coñecidos e continuar co estudio do spiccato facendo uso deles de modo coherente no repertorio.
- Coñecer todas as escalas maiores e menores en dúas oitavas con cambios de posición ou en diferentes posicións (1ª, 2ª e 3ª). Iniciar nas escalas en tres oitavas (Sol Maior).
- Tocar en grupo, escoitando aos demais e interpretando correctamente os matices.
- Tocar un programa de obras que permita realizar unha proba de acceso a Grao Profesional con soltura e interpretación axeitada, algunha delas de memoria.
- Comprender a forma básica do concerto para instrumento solista.
- Practicar a lectura a primeira vista con fragmentos seleccionados acordes ó nivel.

6.4.2 Contidos

- Perfeccionamento e asimilación dos contidos dos cursos anteriores.
- Aprendizaxe dos elementos expresivos básicos da música. O estilo, os matices e as dinámicas.
- Estudio sistemático das tres primeiras posicións. Cambios de posición.
- Desenvolvemento do vibrato.
- Estudio dos golpes de arco básicos: : detaché, legato, martellé, staccato lento e portato, coas súas combinacións, ademais do perfeccionamento do spiccato.
- Ritmos variados para traballar os principios básicos do arco: movementos de antebrazo, arco recto, punto de contacto, velocidade de arco, distribución (estar nunha zona determinada do arco); a coordinación e o propio desenvolvemento da rítmica e o sentido do pulso, tanto en individual coma en conxunto nas colectivas.
- Escalas en dúas oitavas con cambios de posición e arpejos, con diferentes golpes de arco. Iniciación ás tres oitavas no violín, Sol Maior.
- Técnicas de estudio e memorización.
- Lectura a primeira vista.
- Estructuras formais das obras interpretadas polo alumno

Temporalización e secuenciación dos contidos:

1º Trimestre: Aprendizaxe dos elementos expresivos básicos da música. O estilo, os matices e as dinámicas. Técnicas de estudio e memorización. Lectura a primeira vista. Escalas en dúas oitavas con cambios de posición e arpejos, con diferentes golpes de arco. Estudio sistemático das tres primeiras posicións. Cambios de posición. Desenvolvemento do vibrato. Interpretación de pezas y estudios.

2º trimestre: Perfeccionamento e asimilación dos contidos dos cursos anteriores. Estudio sistemático das tres primeiras posicións. Cambios de posición. Desenvolvemento do vibrato. Interpretación de pezas y estudios.

3º trimestre: Estruturas formais das obras interpretadas polo alumno. Escala e arpejo de Sol M en 3 oitavas. Perfeccionamento dos elementos expresivos básicos da música. O estilo, os matices e as dinámicas. Perfeccionamento dos cambios de posición e desenvolvemento do vibrato. Interpretación de pezas y estudios.

6.4.3 Avaliación

Os aspectos xerais da avaliación coinciden cos descritos no 1º curso do grao elemental.

Criterios de avaliación específicos do curso:

- Tocar un programa con tres pezas que permita a realización da proba de acceso a Grao Profesional cunha correcta técnica, afinación e musicalidade. (vid. Listado de pezas recomendadas)
- Realizar os cambios de posición coa técnica correcta.
- Utilizar o vibrato como recurso expresivo.
- Saber utilizar os golpes de arco básicos axeitados para cada estudio ou peza a interpretar.
- Interpretar as dinámicas, estilo e matices de cada obra, cunha corrección esixible ó nivel elemental.
- Ler un fragmento breve a primeira vista acorde ó nivel.
- Comprender as estruturas formais das obras interpretadas polo alumno.

Criterios de avaliación

Os criterios xerais da avaliación coinciden cos descritos no 1º curso do grao elemental.

Criterios de avaliación específicos do curso:

- Tocar un programa con tres pezas que permita a realización da proba de acceso a Grao Profesional cunha correcta técnica, afinación e musicalidade. (vid. Listado de pezas recomendadas).
- Realizar os cambios de posición coa técnica correcta.
- Utilizar o vibrato como recurso expresivo.
- Saber utilizar os golpes de arco básicos axeitados para cada estudio ou peza a interpretar.
- Interpretar as dinámicas, estilo e matices de cada obra, cunha corrección esixible ó nivel elemental.
- Ler un fragmento breve a primeira vista acorde ó nivel.
- Comprender as estruturas formais das obras interpretadas polo alumno.

Mínimos esixibles

Mínimos esixibles

- Catro escalas e arpejos en dúas oitavas con cambios de posición e con tódolos golpes de arco básicos que figuran nos contidos do curso.
- Seis estudos dos cales dous deben ser interpretados de memoria.
- Tres pezas.
- Un Concertino ou Concerto. As tres pezas ou o concerto deberán ser interpretadas de memoria.
- Lectura dun fragmento curto a primeira vista acorde ó nivel do alumno.
- Participación en dúas audicións públicas como mínimo.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Os procedementos e ferramentas de avaliación coinciden cos descritos para primeiro curso do grao elemental.

Criterios de cualificación

Aplicaranse as seguintes porcentaxes:

- 25%- Técnica da man dereita
- 25%- Técnica da man esquerda
- 25%- Interpretación e musicalidade
- 15%- Estudo individual
- 10%- Actitude e participación na aula

6.4.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

- Plans de traballo para a superación de materias pendentes: o profesorado valorará a idoneidade das seguintes medidas:
- Programación de tarefas de carácter individual para o reforzamento dos puntos débiles de cada alumno.
- Adaptación das U. D. específicas aos requirimentos dos alumnos con problemas concretos.
- Realización de actividades complementarias de reforzo como : clases de reforzo fora do horario establecido, asistencia como oínte a clases de outros alumnos, programación da practica semanal baixo supervisión do seus pais/nais ou titores/as.

Procedementos de avaliación nos casos en que a avaliación continua non é posible

Nos casos en que, dacordo co procedemento disposto nas Normas de Organización e Funcionamento vixentes,

o profesorado da materia considere que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, convocará a dito alumno/a para a realización dunha única proba na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proba cunha semana de antelación, alomenos.

Será o criterio do profesor ou profesora o que determine se un alumno ou alumna non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno ou alumna deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.

A proba consistirá na interpretación do repertorio/escalas/estudos e ou exercicios indicados nesta programación que correspondan aos contidos detallados para cada trimestre na temporalización do curso e/ou trimestre avaliado.

Os criterios de cualificación de dita proba serán os fixados nesta programación para o curso que corresponda.

A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesorado da materia na sesión de avaliación correspondente.

Probas extraordinarias de setembro

Para superar as probas de cada curso, o alumno deberá superar os contidos mínimos esixibles establecidos na presente programación, seguindo as indicacións da proposta de actividades de recuperación presentes no informe de avaliación negativa que lle será entregado polo profesor no mes de xuño.

6.4.5 Recursos didácticos

- Escalas e Arpexos.

Toledo: Sistema de escalas e Arpexos.

Grigorian: Sistema de Escalas.

Sistema de escalas da Associated Board of the Royal Schools of Music

• Estudios e Métodos.

J. Claudio : El joven violinista Curso 4º

Sevcik op. 2 parte 1

Wohlfahrt : Estudios op. 45 vol. 2

Van de Velde : Le Petit Paganini vol. 2 e 3

Curci: Estudios de cambio de posición

J. Trott : Melodious double stops vol. 1

Whistler : Introducing the Positions vol. 1.

Whistler : Preparing for Kreutzer vol 1.

Kayser: 36 Estudios.

Kingsey: 24 Elementary and Progressive Studies Vol. 2 e 3

Cohen : Technique takes off.

Szilvay, G: Violin ABC (F). Yellow pages (I, II, III).

Specimen Sightreading Tests (ABRSM), Grados 1-5

• Pezas:

- Suzuki vol. 4.

Fiocco : Allegro

Mollenhauer: The boy Paganini.

Gingold: Solos for the violin player vol. 1 (allegro Spiritoso, the Bells)

Seitz : Concerto nº2

Köchler: Concerto en Re M no estilo de Vivaldi (completo)

Telemann : Concerto en Sol M.

Vivaldi .Concerto en Sol M. e La m.

Vivaldi : Seis Sonatas para Violin.

Haendel . Allegro da Sonata nº 3

Gabriel- Marie : La Cinquantaine

Dancla: 12 fantasias fáciles (7 e 12

Dancla : Kleine Melodie Schule op. 123 Vol. 2

Pleyel: Dúos para 2 violíns.

Persichetti: Masques.

Szilvay, G: Violin Rascals. Colourstring Duos (I, II, III).

Coleccións de pezas da Editorial Moscova , e da Royal Academy de Londres para este grao.

Metodos e pezas que o profesor considere axeitadas.

6.5 Curso: 1º curso de Grao Profesional

6.5.1 Obxectivos

- Controlar o equilibrio corporal, a respiración, a alternancia de tensión e relaxación, a concentración e a memoria.
- Perfeccionar os cambios de posición en todas as súas modalidades añadiendo as posicións 4ª e 5ª.
- Afianzar o vibrato, a distintas velocidades.
- Coñecer e controlar as posicións fixas ata a 5ª cunha correcta colocación da man esquerda e un bo coñecemento da “disposición das notas” en cada posición e en distintas tonalidades.
- Aproximación aos golpes de arco saltados: spiccato e o saltillo.
- Desenvolver progresivamente a velocidade e a coordinación da man esquerda coa dereita.
- Tocar as escalas Sol M e m, e La M e m, cos seus arpejos, en tres oitavas, con diferentes golpes de arco e velocidades.
- Iniciar o estudo metódico das dobres cordas.

- Conseguir unha interpretación adecuada ós distintos estilos das obras.
- Estudar con criterio, secuenciando o estudo para resolver problemas técnicos e musicais con economía de tempo e esforzo.
- Ler fragmentos a primeira vista axeitados ó nivel do curso.

6.5.2 Contidos

- Traballo sobre IV e V posición fixa. Coñecemento de cada posición en varias tonalidades e colocación correcta do “marco” da man.
- Perfeccionamento dos golpes de arco. O spiccato e o staccato.
- Traballo sobre os cambios de posición (ata a 5ª posición).
- Coordinación coa man esquerda.
- Desenvolvemento do vibrato.
- Dobres cordas simples.
- Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta o peso, a velocidade e punto de contacto
- A escala en tres oitavas: Sol M e m, La M e m; arpexos.
- A calidade sonora: fraseo, afinación e dinámica. Estilo.
- Saber estudar. O estudio analítico
- Desenvolvemento do fraseo e a agónica musical. A forma e a dirección da frase.
- Continuación do adestramento da memoria e da lectura a vista.
- Traballo das obras de repertorio propostas para este curso.

Temporalización e secuenciación dos contidos:

- 1º trimestre: Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta o peso, a velocidade e punto de contacto. Saber estudar. O estudio analítico. As posicións 4ª e 5ª. A escala en tres oitavas: Sol M e m. Desenvolvemento do vibrato. Traballo das obras e dos estudos do repertorio propostas para este curso.
- 2º trimestre: Dobres cordas simples. As posicións 4ª e 5ª. A escala en tres oitavas: La M e m; arpejos. Coordinación coa man esquerda. Traballo das obras de repertorio do curso. Continuación do adestramento da memoria e da lectura a vista.
- 3º trimestre. Perfeccionamento das escalas mencionadas con distintos golpes de arco. Traballo das obras e dos estudos do repertorio propostas para este curso. Iniciación ao fraseo e a agónica musical. Traballo sobre os cambios de posición (ata a 5ª posición). Perfeccionamento dos golpes de arco. O spiccato e o staccato.

6.5.3 Avaliación

Aspectos xerais: a avaliación será continua e global. Avaliaranse non só conceptos (neste caso “cómo se toca”) senón tamén procedementos (“cómo se estuda”) e actitudes (intereses, motivación e modo en que o alumno se achega á música).

Realizarase a avaliación en diferentes momentos do curso mediante a avaliación inicial, formativa e sumativa.

Avaliación Inicial: Deberemos ter en conta os coñecementos previos do alumnado para que a aprendizaxe sexa significativa e se guíe por criterios constructivistas.

Avaliación formativa: É necesario avaliar de forma continua os progresos do alumnado para poder corrixir sobre a marcha e para que o proceso de ensinanza-aprendizaxe sexa máis coherente. Esta avaliación é en realidade a que lle dá o sentido de continuidade á avaliación.

Avaliación sumativa: Aparte das anteriores avaliacións é moi importante que o alumnado se vaia acostumando a ter probas periódicas, audicións, para ver o grao de cumprimento dos obxectivos propostos para o curso.

Criterios de avaliación

Os criterios xerais de avaliación son os seguintes:

Traballo persoal diario: A observación sistemática clase a clase e o primeiro e mellor procedemento para acadar información fiable acerca do progreso do alumno. As conclusións serán recollidas no caderno de aula.

Caderno de actividades do alumno: A información recollida polo alumno tamén é un procedemento directo de comprobalo grao de comprensión e captación dos coñecementos por parte do alumno e preparación da práctica na casa.

Traballos en grupo: Traballo en cooperación cos outros: acepta e ofrece apoio. Respecto cara as ideas dos demais. Desenvolvemento do traballo co pianista acompañante.

Actitudes cara a materia e o traballo en grupo: Curiosidade e creatividade. Constancia e flexibilidade. Reflexión sobre as súas ideas e actuacións, revisando e analizando e explicando.

Probas prácticas: Ademais de valoralos coñecementos do alumno, axuda a comprobar como se desenvolve o alumno nunha situación na cal pode haber oíntes, xa sexa como público ou como tribunal.

No caso concreto do ensino do violín, a observación e audición directa serán os elementos fundamentais do proceso avaliador. A análise do traballo realizado polo alumno, o seu progreso, o seu sistema de estudo e aproveitamento, o seu interese, revelará a eficacia tanto do seu traballo como o do profesor.

Criterios de avaliación específicos do curso:

- Coñecer de forma máis completa o instrumento e o arco e as súas posibilidades acústicas: Saber afinalo. Mostrar una autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos propios do seu curso.
- Mostrar un grado de asimilación de conceptos técnicos, tanto do brazo dereito: *suxeición, conducción, golpes de arco “alla corda” e perfeccionamento dos saltados, acordes, etc.*; da man esquerda: *articulación, cambios de posición, vibrato, desenvolvemento das dobres cordas, etc.*; así como da coordinación de ambos brazos.
- Ter unha posición adecuada que lle permita ademais da correcta colocación do instrumento, tocar con comodidade, liberdade e seguridade.
- Memorizar a maior parte posible do repertorio, e interpretar obras de memoria en público.
- Mostrar en cada clase a capacidade de aprendizaxe progresivo e los hábitos de estudio adquiridos.
- Tocar unha escala en tres oitavas e os seus arpejos con boa afinación e ben son, tendo en conta unha boa distribución do arco, uns cambios de posición fluidos e uns cambios de corda limpos, en catro, seis, oito e doce ligadas por arco. A escala escollérase entre as seguintes: Sol M ou m, La b M ou m, La M ou m, Si b M.
- Aplicar na escala diferentes ritmos e golpes de arco: *detaché, portato, legato, combinacións de detaché e legato, martellé, staccato ata catro ligadas, spiccato e saltillo*, con boa afinación, bo ritmo e limpeza de son.
- Interpretar en audicións pezas, concertos e estudos de diferentes estilos con correcta utilización do tempo, do arco e do son, adaptándose ó estilo, a época e o autor.
- Repentizar un fragmento musical de nivel axeitado con correcta afinación e ritmo.

Mínimos esixibles

- Escalas e arpejos en tres oitavas.
- Seis estudos.

- Tres obras, das cales unha deberá ser un Concerto.
- Dúas audicións técnicas segundo o criterio do profesor.
- Participar en dúas audicións públicas.
- Unha das obras ou concerto deberanse interpretar de memoria.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Conceptos xerais: O proceso de avaliación comporta a realización de probas específicas, pero sobre todo, unha observación das actividades cotiás, que se realizan ao longo do curso para detectar problemas e establecer medidas para solucionarlos. É fundamental valorar tanto os procedementos, como as actitudes, así como o conceptos que se van adquirindo. No desenvolvemento de capacidades e habilidades musicais os procesos de precisión, calidade sonora, capacidade de comprensión formal e gusto pola interpretación ben feita van implícitas a valoración do propio traballo individual e o desenvolvemento da propia responsabilidade persoal. Realízase unha avaliación inicial ó principio do curso para planificar o traballo que debe realizar cada alumno. A avaliación será continua durante todo o curso. Ó termo do grao profesional o alumnado deberá realizar un recital de aprox. media hora de duración.

O procedemento de avaliación continua realízase por un lado, nas clases semanais de aula. Para tal fin o profesorado da materia empregará un método de observación sistemática do alumno, o cal permitirá un seguimento do seu progreso e destrezas. Tamén se incluírá neste proceso as clases colectivas, audicións, concertos, e probas técnicas específicas que teñan lugar durante o curso. Para a avaliación dos obxectivos acadados e contidos asimilados, o profesorado dispón dun modelo de ficha de avaliación do alumno anexa a esta programación.

Haberá tamén unha coevaluación que implique a todo o grupo de alumnos entre si (clases colectivas), incluíndo a autoavaliación e a avaliación do outro, sempre dende un punto de vista construtivo.

O mesmo profesor tamén deberá realizar unha autoavaliación do seu traballo segundo os progresos que teñan os seus alumnos, e o seu grao de motivación.

Criterios de cualificación

Valoraranse as seguintes cuestións técnicas:

- Control do ritmo e medida das figuras.
- Grao de dificultade do repertorio.
- Afinación e calidade do son.
- Claridade na dixitación.
- Control das articulacións e golpes de arco.

Valoraranse as seguintes cuestións interpretativas:

- Calidade do son.
- Respeto ós estilos interpretativos , tempos e articulacións das obras.
- Capacidade da realización das diferentes dinámicas
- Capacidade iterpretativa e de adaptación na práctica musical de grupo.

Aplicaranse as seguintes porcentaxes:

- 20% Posición/Técnica
- 15% Son
- 30% Interpretación e musicalidade
- 15% Afinación
- 20% Estudo individual

Para a cuantificación empregárase o seguinte baremo:

- 9 – 10 Interpretación realizada con seguridade técnica e autoridade musical.
  - Excelente precisión e fluidez na interpretación.
  - Realización musical de tódolos detalles escritos na partitura.
  - Excelente afinación.

Excelente produción, flexibilidade e proxección do son.

Tempo musicalmente convincente e mantido.

Sentido instintivo e comunicativo da interpretación.

7 – 8 Precisión e fluidez xeral na interpretación.

Atención aos detalles escritos na partitura.

Boa calidade, flexibilidade e proxección do son.

Tempo axeitado e mantido.

Correcto uso do fraseo, das dinámicas e da articulación.

Sentido comunicativo da interpretación.

5 – 6 Seguridade global dentro dun tempo axeitado e ben mantido.

Tecnicamente axeitado.

Limitacións no uso de recursos musicais.

Calidade, flexibilidade e proxección do son aceptable.

Evidencia dunha coidadosa preparación.

4 Xusto por debaixo do nivel aceptable de precisión en xeral.

Errores na afinación e no ritmo.

Son pobre, con flexibilidade limitadas e ausencia de expresión.

Algúns tropezos ou interrupcións.

Falta de fraseo, dinámica e articulación.

Tempo non axeitado ou non mantido.

Estilo non apropiado.

Evidencia na falta de preparación.

2 – 3 Serias dificultades coas notas e/ou o ritmo

Ausencia de detalles musicais.

Seria falta de control no son.

Soamente algúns pasaxes dominados.

Incapaz de continuar sen erros máis dunha breve parte.

Tecnicamente non axeitado.

1 Non presenta traballo algún.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

O procedemento para a solicitude e resolución de ampliación de matrícula pódese consultar nas N.O.F do Centro (dispoñibles na páxina web).

Para a concesión da ampliación de matrícula na materia violín, o profesor/a da materia realizará unha proba consistente na interpretación dun repertorio que incluírá alo menos as obras, escalas, exercicios e ou estudos indicados nesta programación nos mínimos esixibles do curso avaliado, sendo aplicados os criterios de avaliación e cualificación indicados nesta programación para dito curso. A proba valorarase de 1 a 10 sendo a cualificación positiva a partir de 5.

6.5.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

- Plans de traballo para a superación de materias pendentes: o profesorado valorará a idoneidade das seguintes medidas:
- Programación de tarefas de carácter individual para o reforzamento dos puntos débiles de cada alumno.
- Adaptación das U. D. específicas aos requirimentos dos alumnos con problemas concretos.
- Realización de actividades complementarias de reforzo como : clases de reforzo fora do horario establecido, asistencia como oínte a clases de outros alumnos, programación da practica semanal baixo supervisión do seus pais/nais ou titores/as.

Procedementos de avaliación nos casos en que a avaliación continua non é posible

Nos casos en que, dacordo co procedemento disposto nas Normas de Organización e Funcionamento vixentes, o profesorado da materia considere que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, convocará a dito alumno/a para a realización dunha única proba na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proba cunha semana de antelación, alomenos.

Será o criterio do profesor ou profesora o que determine se un alumno ou alumna non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno ou alumna deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.

A proba consistirá na interpretación do repertorio/escalas/estudos e ou exercicios indicados nesta programación

que correspondan aos contidos detallados para cada trimestre na temporalización do curso e/ou trimestre avaliado.

Os criterios de cualificación de dita proba serán os fixados nesta programación para o curso que corresponda. A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesorado da materia na sesión de avaliación correspondente.

Probas extraordinarias de setembro

Para superar as probas de cada curso, o alumno deberá superar os contidos mínimos esixibles establecidos na presente programación, seguindo as indicacións da proposta de actividades de recuperación presentes no informe de avaliación negativa que lle será entregado polo profesor no mes de xuño.

6.5.5 Recursos didácticos

- Escalas e arpexios
  - Sevcik. Escalas e arpexos
  - Grigorian: Sistema de escalas.
  - C. Flesch: El sistema de escalas.
  - Galamian: Contemporary violín technique.
- Estudos e métodos
  - Kaiser: Op.36 Mazas, Wohlfahrt Op.74, Curci 26 estudos de cambios de posición.
  - Sevcik Op..2 1ª parte. Josephine Trott: Melodious Double stops. Vol. 1 e 2.
  - Polo: Estudos de dobres cordas en posición fixa.
  - H. Sitt: Estudos de dobres cordas.
  - Specimen Sightreading Tests (ABRSM), Grados 1-5
  - H. Whistler: "Introducing the positions" Vol. I e II
  - H. Whistler: "Preparing for Kreutzer" Vol.I
- Pezas e Concertos

- A. Vivaldi: Concerto de Sol m Op.12 nº1 e La m Op.9 nº5
- A. Vivaldi: Sonatas
- J. S. Bach: Dobre Concerto (Re m)
- A. Corelli: Sonatas de (7 a 12)
- G. F. Haendel: Sonata nº 3 en Fa M.
- Ch. Dancla: “Airs variés” Op. 89 nº 4, 5 e 6.
- J. B. Accolay: Concerto nº1 en La m.
- F. Seitz: Concerto de Op.12.
- O. Rieding: Concertos Op. 21 y Op. 24
- 1. L. Portnoff: Concerto Op. 14.
- C. Bohn: Introducción and Polonaise
- Coleccións de pezas da Editorial Moscova , e da Royal Academy de Londres para o grao.
- Métodos e pezas que o profesor considere axeitadas.

6.6 Curso: 2º curso de Grao Profesional

6.6.1 Obxectivos

- Afondar no ton muscular, na respiración e na comodidade na execución instrumental.
- Desenvolver a capacidade de memorizar as obras do curso.
- Desenvolver o control da afinación e a calidade do son.
- Ser capaz de tocar en público con seguridade e control.
- Cambiar de posición ata a 6ª posición. Posicións fixas hasta a 6ª.
- Afondar no estudio de escalas e arpejos en tres oitavas, como mínimo ata Do M, con diferentes golpes de arco. Dobres cordas.
- Tocar os estudos e as obras do curso con estilo axeitado.

- Estudar dunha forma razoada e intelixente.
- Ler pezas a primeira vista axeitadas ó nivel do curso
- Continuar a iniciación á práctica orquestral.

6.6.2 Contidos

- Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta o peso, a velocidade e punto de contacto, e os distintos tipos de vibrato.
- Escalas en posición fixa, en tres oitavas, etc. Arpexos
- Inicio as dobres cordas con 3ª, 6ª e 8ªs.
- Aplicación de diversos patróns rítmicos, articulacións e diferentes golpes de arco.
- Harmónicos naturais e artificiais.
- Traballo do fraseo tendo en conta os diferentes estilos, a harmonía, a agónica e a dinámica.
- Desenvolvemento dos golpes de arco saltados.
- Audicións comparadas de obras de diferentes estilos e diferentes intérpretes para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións.
- Traballos das obras de repertorio propostas para este curso.
- Continuación do desenvolvemento técnico-artístico do instrumento, tanto do arco como da man esquerda.
- Ler fragmentos a primeira vista axeitados ó nivel do curso.

Temporalización e secuenciación dos contidos:

1º trimestre: .Escalas en posición fixa, en 4ª e 5ª posición. Inicio as dobres cordas con 3ª, 6ª e 8ªs nunha oitava. Aplicación de diversos patróns rítmicos, articulacións e diferentes golpes de arco. Traballos das obras e estudos do repertorio propostas para este curso.

2º trimestre: Harmónicos naturais e artificiais. Escalas nunha corda. Desenvolvemento dos golpes de arco saltados. Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta o peso, a velocidade e o punto de contacto, e os distintos tipos de vibrato. Continuación do traballo de obras e estudos propostas para este curso. Continuación do desenvolvemento técnico-artístico do instrumento, tanto do arco como da man esquerda.

3º trimestre: Audicións comparadas de obras de diferentes estilos e diferentes intérpretes para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións. Interpretación das obras de diferentes estilos de memoria. Traballo do fraseo tendo en conta os diferentes estilos, a harmonía, a agónica e a dinámica.

6.6.3 Avaliación

As cuestións xerais sobre a avaliación corresponden coas descritas para o 1º curso do GP.

Criterios de avaliación

Os criterios xerais de avaliación corresponden cos descritos para o 1º curso do GP.

Criterios de avaliación específicos do curso:

- Mostrar en cada clase a capacidade de aprendizaxe progresivo os bos hábitos de estudio adquiridos.
- Mostrar un grado de asimilación de conceptos técnicos, tanto do brazo dereito: *suxeición, conducción, golpes de arco "alla corda" e perfeccionamento dos saltados, acordes, etc.*; da man esquerda: *articulación, cambios de posición, vibrato, desenvolvemento das dobres cordas, etc.*; así como da coordinación de ambos brazos.

- Tocar unha escala en tres oitavas e os seus arpejos con boa afinación e ben son, tendo en conta unha boa distribución do arco, uns cambios de posición fluídos e uns cambios de corda limpos, en catro, seis, oito e doce ligadas por arco. A escala escollérase entre as seguintes: La *b* M ou m, La M ou m, e Si *b* M ou m, Re M ou m.
- Tocar unha escala con diferentes ritmos e golpes de arco: detaché, portato, legato, combinacións de detaché e legato, martellé, staccato ata 8 ligadas, spiccato e saltillo, con boa afinación, ben ritmo e limpeza de son.
- Interpretar en audicións un repertorio que inclúa estudos e obras para solista e con acompañamento de piano, empregando a técnica e os criterios estéticos adquiridos con correcta utilización do tempo, do arco e do son. Memorizar a práctica totalidade do repertorio, e interpretar pezas de memoria en público.
- Mostrar en cada clase a capacidade de aprendizaxe progresivo os bos hábitos de estudio adquiridos.
- Tocar exercicios de lectura a vista conforme a os niveles propios do curso.
- Tocar en grupo, dende nun dúo ata nunha pequena orquestra de cámara, co material que pode facilitar o profesor, e participar en audicións e concertos.

Mínimos esixibles

- Escalas e arpejos con en tres oitavas
- Seis estudos, dos cales un debe ser de dobres cordas
- Tres obras, das cales unha deberá ser un concerto.
- Unha das obras ou concerto deberanse interpretar de memoria.
- Dúas audicións públicas como mínimo.
- Dúas audicións técnicas segundo o criterio do profesor.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Os procedementos e ferramentas se corresponden cos descritos no 1º curso GP.

Criterios de cualificación

Aplicaranse as seguintes porcentaxes:

- 20% Posición/Técnica
- 15% Son
- 30% Interpretación e musicalidade
- 15% Afinación
- 20% Estudo individual

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

O procedemento para a solicitude e resolución de ampliación de matrícula pódese consultar nas N.O.F do Centro (dispoñibles na páxina web).

Para a concesión da ampliación de matrícula na materia violín, o profesor/a da materia realizará unha proba consistente na interpretación dun repertorio que incluírá alo menos as obras, escalas, exercicios e ou estudos indicados nesta programación nos mínimos esixibles do curso avaliado, sendo aplicados os criterios de avaliación e cualificación indicados nesta programación para dito curso. A proba valorarase de 1 a 10 sendo a cualificación positiva a partir de 5.

6.6.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

- Plans de traballo para a superación de materias pendentes: o profesorado valorará a idoneidade das seguintes medidas:
- Programación de tarefas de carácter individual para o reforzamento dos puntos débiles de cada alumno.

- Adaptación das U. D. específicas aos requirimentos dos alumnos con problemas concretos.
- Realización de actividades complementarias de reforzo como : clases de reforzo fora do horario establecido, asistencia como oínte a clases de outros alumnos, programación da practica semanal baixo supervisión do seus pais/nais ou titores/as.

Procedementos de avaliación nos casos en que a avaliación continua non é posible

Nos casos en que, dacordo co procedemento disposto nas Normas de Organización e Funcionamento vixentes, o profesorado da materia considere que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, convocará a dito alumno/a para a realización dunha única proba na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proba cunha semana de antelación, alomenos.

Será o criterio do profesor ou profesora o que determine se un alumno ou alumna non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno ou alumna deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.

A proba consistirá na interpretación do repertorio/escalas/estudos e ou exercicios indicados nesta programación que correspondan aos contidos detallados para cada trimestre na temporalización do curso e/ou trimestre avaliado.

Os criterios de cualificación de dita proba serán os fixados nesta programación para o curso que corresponda.

A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesorado da materia na sesión de avaliación correspondente.

Probas extraordinarias de setembro

Para superar as probas de cada curso, o alumno deberá superar os contidos mínimos esixibles establecidos na presente programación, seguindo as indicacións da proposta de actividades de recuperación presentes no informe de avaliación negativa que lle será entregado polo profesor no mes de xuño.

6.6.5 Recursos didácticos

- Escalas e arpexios

Sevcik. Escalas e arpexos

Grigorian: Sistema de escalas.

C. Flesch: El sistema de escalas.

I. Galamian: Contemporary violín technique

- Estudos e estudos técnicos

O. Sevcik: Op. 2 Op. 7 Op. 8 e op. 9

Josephine Trott: Melodious Double stops. Vol.. I e II.

H. Whistler: "Introducing the positions" Vol. I e II

H. Whistler: "Preparing for Kreutzer" Vol. I e II

Kaiser: Estudios Op..20 (nºs 13 a 36)

Mazas: "estudios especiais" Op..36 Libro I.

Kreutzer: nºs 1-10

Dancla: "Escola do mecanismo" Op.74

Dancla: "Airs Varies" nº 1, 2 e 3.

A. Curci "Estudios de cambio de posición"

Specimen Sight- Reading Tests_____ Grades 5- 8

- Pezas e Concertos

H. Millies: Concertino "en estilo de Mozart"

A. Corelli: Sonatas Op. 5

G. F. Haendel: Sonatas para violín

J. Haydn: Sonatas para violín e piano.

B. Bartok: "An evening in the village"

C. Bohm: Perpetuo Mobile de la "pequeña Suite" nº6

A. Dvorak: Sonatina en Sol M. Op..100

G. P. Telemann: 12 Fantasías (de 7 a 12).

J. S. Bach: Concerto en La m.

T. Albinoni: Concierto de Op.5 nº 4

F. Seizt: Concerto Op.15.

P. Nardini: Concerto en Mi m.

F. Kreisler: Rondino de un tema de Bethoveen.

F. Kreisler: Tempo di Minuet

E. Severn: Polish dance

E. Elgar: Salut D'Ámour

Coleccións de pezas da Editorial Moscova , e da Royal Academy de Londres para este grao.

Métodos e pezas que o profesor considere axeitadas.

6.7 Curso: 3º curso de Grao Profesional

6.7.1 Obxectivos

- Manter hábitos de estudo que permitan desenvolver as capacidades técnico-artísticas, aplicando progresivamente e con autonomía os coñecementos musicais, valorando o propio rendemento e o tempo empregado no estudo.
- Continualo desenvolvemento técnico-artístico do instrumento, tanto do arco como da man esquerda: Articulación, fraseo, dixitación, etc.
- Controlar permanentemente a afinación e perfeccionar continuamente a calidade sonora.
- Interpretar un repertorio solístico e de conxunto que inclúa obras representativas de diferentes épocas e estilos de unha dificultade axeitada ao nivel.
- Iniciar a aplicación dos coñecementos harmónicos, formais e históricos na busca de unha interpretación artística de calidade.
- Adquirir o autocontrol necesario a través da experiencia de tocar en público como solista e en conxunto, fomentando a memorización do repertorio.
- Desenvolver a capacidade da lectura a primeira vista.

- Fomentalo hábito de escoitar música para adquirir progresivamente criterios interpretativos.

6.7.2 Contidos

- Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta o peso, a velocidade e punto de contacto, e os distintos tipos de vibrato. Aplicación nos contidos 2, 3, 4 e 5.
- Escalas en posición fixa, sobre unha corda, en tres oitavas, etc..Arpexos.
- As dobres cordas con 3^a, 6^a e 8as.
- Aplicación de diversos patróns rítmicos, articulacións e diferentes golpes de arco.
- Harmónicos naturais e artificiais.
- Traballo do fraseo tendo en conta os diferentes estilos, a harmonía, a agóxica e a dinámica.
- Continuación do adestramento da memoria e da lectura a vista.
- Audicións comparadas de obras de diferentes estilos e diferentes intérpretes para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións.

Temporalización e secuenciación dos contidos:

1º trimestre. Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta o peso, a velocidade e punto de contacto, e os distintos tipos de vibrato. Aplicación nos contidos 2, 3, 4 e 5. Escalas en posición fixa, sobre unha corda, en tres oitavas, etc..Arpexos. Estudio das dobres cordas : 3^a, 6^a e 8as. Aplicación dos diversos patróns rítmicos, articulacións e diferentes golpes de arco a tódolos aspectos do estudio da técnica .Continuación do traballo das obras e estudos do curso.

2º trimestre: Harmónicos naturais e artificiais. Traballo do fraseo tendo en conta os diferentes estilos, a harmonía, a agónica e a dinámica das pezas e estudos. Continuación do adestramento da memoria e da lectura a vista

3º trimestre: Audicións comparadas de obras de diferentes estilos e diferentes intérpretes para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións. Perfeccionamento dos aspectos técnicos e interpretativos das obras e estudos recomendadas do curso.

Traballos das obras de repertorio propostas para este curso.

6.7.3 Avaliación

As cuestións xerais sobre a avaliación corresponden coas descritas para o 1º curso do GP.

Criterios de avaliación

Os criterios xerais de avaliación corresponden cos descritos para o 1º curso do GP.

Criterios de avaliación específicos do curso:

- Coñecer o instrumento e o arco: especialmente, historia e mantemento.
- Ter unha postura corporal que permita unha correcta colocación do instrumento e favoreza os movementos e coordinación de ambos brazos.
- Mostrar en cada clase a capacidade de aprendizaxe progresivo os bos hábitos de estudio
- Mostrar un grao de asimilación de conceptos técnicos, tanto do brazo dereito: Suxeición, condución, golpes de arco á corda e saltados, acordes, etc., así como da man esquerda:

articulación, cambios de posición, vibrato, desenvolvemento das dobres cordas etc., así como a coordinación de ambos brazos.

- Tocar exercicios de lectura a vista conforme a os niveles propios do curso.
- Interpretar un repertorio que inclúa estudos, obras para solo, concertos, sonatas etc., empregando a técnica adquirida e os criterios estéticos aprendidos. Memorización e interpretación en público de ditas pezas.
- Mostrar en cada clase unha maior autonomía na resolución de problemas técnicos e interpretativos.

Mínimos esixibles

- Escalas e arpejos con en tres oitavas e con dobres cordas.
- Seis estudos.
- Tres obras, das cales unha deberá ser un concerto.
- Unha obra para violín solo
- Unha das obras ou concerto deberanse interpretar de memoria.
- Dúas audicións públicas como mínimo.
- Dúas audicións técnicas segundo o criterio do profesor.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Os procedementos e ferramentas se corresponden cos descritos no 1º curso GP.

Criterios de cualificación

Aplicaranse as seguintes porcentaxes:

- 20% Posición/Técnica
- 15% Son
- 30% Interpretación e musicalidade
- 15% Afinación
- 20% Estudo individual

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

O procedemento para a solicitude e resolución de ampliación de matrícula pódese consultar nas N.O.F do Centro (dispoñibles na páxina web).

Para a concesión da ampliación de matrícula na materia violín, o profesor/a da materia realizará unha proba consistente na interpretación dun repertorio que incluírá alo menos as obras, escalas, exercicios e ou estudos indicados nesta programación nos mínimos esixibles do curso avaliado, sendo aplicados os criterios de avaliación e cualificación indicados nesta programación para dito curso. A proba valorarase de 1 a 10 sendo a cualificación positiva a partir de 5.

6.7.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

- Plans de traballo para a superación de materias pendentes: o profesorado valorará a idoneidade das seguintes medidas:
- Programación de tarefas de carácter individual para o reforzamento dos puntos débiles de cada alumno.
- Adaptación das U. D. específicas aos requirimentos dos alumnos con problemas concretos.

- Realización de actividades complementarias de reforzo como : clases de reforzo fora do horario establecido, asistencia como oínte a clases de outros alumnos, programación da practica semanal baixo supervisión do seus pais/nais ou titores/as.

Procedementos de avaliación nos casos en que a avaliación continua non é posible

Nos casos en que, dacordo co procedemento disposto nas Normas de Organización e Funcionamento vixentes, o profesorado da materia considere que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, convocará a dito alumno/a para a realización dunha única proba na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proba cunha semana de antelación, alomenos.

Será o criterio do profesor ou profesora o que determine se un alumno ou alumna non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno ou alumna deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.

A proba consistirá na interpretación do repertorio/escalas/estudos e ou exercicios indicados nesta programación que correspondan aos contidos detallados para cada trimestre na temporalización do curso e/ou trimestre avaliado.

Os criterios de cualificación de dita proba serán os fixados nesta programación para o curso que corresponda.

A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesorado da materia na sesión de avaliación correspondente.

Probas extraordinarias de setembro

Para superar as probas de cada curso, o alumno deberá superar os contidos mínimos esixibles establecidos na presente programación, seguindo as indicacións da proposta de actividades de recuperación presentes no informe de avaliación negativa que lle será entregado polo profesor no mes de xuño.

6.7.5 Recursos didácticos

- Escalas e arpejos

Sevcik. Escalas e arpejos

Grigorian: Sistema de escalas.

C. Flesch: El sistema de escalas.

Galamian: Contemporary violín technique

- Estudios e métodos.

Kayser: Estudios Op.. 36 (13 a 36)

Kreutzer: 42 Estudios.

Fiorillo: 36 Estudios.

Estudios Op. 37 Dont

Sevcik. Op. 2, op..7 op. 9 e op. 8

Josephine Trott: Melodious Double stops. Vol.II.

H. Whistler: "Introducing the positions" Vol. II

Specimen Sightreading Test (ABRSM), Grados 5-8

H. Whistler: "Preparing for Kreutzer" Vol. II

Schradiack. "Escuela técnica de violín"

- Pezas e concertos

H. Millies: Concerto "en estilo de Haydn"

J. S. Bach: Concerto en Mi M. Sonatas (BW 1014-1019)

H. Eccles: Sonata en sol m. (Suzuki Vol.8)

A. Corelli: Sonatas Op. 5

G. F. Haendel: Sonatas para violín

G. P. Telemann: Fantasías (7 a 12)

G. Tartini: Sonata "Didone Abandonata".

G. B. Viotti. Concerto nº 23 Sol M.

W. A. Mozart: Concerto nº 2 K. 211

F. Schubert: Sonatinas op. 137

V. Monti: "Czardas"

J. Massenet: Meditación de "Thais".

J. Haydn: Sonatas

J. Haydn: Concerto en Sol M

F. Kreisler: Liebeslied.

P. Sarasate: Playera.

Ch. Dancla: Solos de violín.

Coleccións de pezas da Editorial Moscova , e da Royal Academy de Londres para este grao.

Métodos e pezas que o profesor considere axeitadas.

6.8 Curso: 4º curso de Grao Profesional

6.8.1 Obxectivos

- Manter hábitos de estudo que permitan desenvolver capacidades técnico-artísticas, aplicando progresivamente e con autonomía os coñecementos musicais, valorando o propio rendemento e o tempo empregado no estudo.
- Continuar o desenvolvemento técnico-artístico do instrumento, tanto do arco como da man esquerda: Articulación, fraseo, dixitación, etc.
- Controlar permanentemente a afinación e perfeccionar continuamente a calidade sonora.
- Interpretar un repertorio solístico e de conxunto que inclúa obras representativas de diferentes épocas e estilos de unha dificultade axeitada ao nivel.
- Iniciar a aplicación dos coñecementos harmónicos, formais e históricos na busca de unha interpretación artística de calidade.
- Adquirir o autocontrol necesario a través da experiencia de tocar en público como solista e en conxunto, fomentando a memorización do repertorio.
- Desenvolvela capacidade da lectura a primeira vista.

- Fomentalo hábito de escoitar música para adquirir progresivamente criterios interpretativos.

6.8.2 Contidos

- Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta o peso, a velocidade e punto de contacto, e os distintos tipos de vibrato. Aplicación nos contidos 2, 3, 4 e 5.
- Escalas en posición fixa, sobre unha corda, en tres oitavas, etc..Arpexos.
- Escalas en dobres cordas con 3ª, 6ª e 8ªs.
- Iniciación aos acordes de tres e catro notas. Iniciación a golpes e arco virtuosísticos, ricochet, arco Viotti, de staccato volante e á corda, etc.
- Aplicación de diversos patróns rítmicos, articulacións e diferentes golpes de arco.
- Exercicios con harmónicos naturais e artificiais.
- Traballo do fraseo tendo en conta os diferentes estilos, a harmonía, a agónica e a dinámica.
- Continuación do adestramento da memoria e da lectura a vista.
- Audicións comparadas de obras de diferentes estilos e diferentes intérpretes para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións. Traballo das obras de repertorio propostas para este curso.

Temporalización e secuenciación dos contidos:

1º trimestre: Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta o peso, a velocidade e punto de contacto, e os distintos tipos de vibrato. Aplicación nos contidos 2, 3, 4 e 5. Escalas en posición fixa, sobre unha corda, en tres oitavas, etc..Arpexos. Escalas en dobres cordas con 3ª, 6ª e 8ªs. Iniciación aos acordes de tres e catro notas. Iniciación a golpes e arco virtuosísticos, ricochet, arco Viotti, de staccato volante e a corda, etc. Traballo nas obras e estudos do repertorio propostas para este curso.

2º trimestre: Aplicación de diversos patróns rítmicos, articulacións e diferentes golpes de arco. Exercicios con harmónicos naturais e artificiais. Traballo do fraseo tendo en conta os diferentes

estilos, a harmonía, a agónica e a dinámica. Continuación do adestramento da memoria e da lectura a vista. Aumento progresivo da velocidade na realización de escalas e dobres cordas.

3º trimestre: Audicións comparadas de obras de diferentes estilos e diferentes intérpretes para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións. Aplicación de golpes de arco complexos ó estudio das escalas, tales como ricochet ou staccato volante. Refinamento do traballo das obras e estudos do repertorio propostas para este curso, así como análise autocrítico dos resultados obtidos na súa interpretación.

6.8.3 Avaliación

As cuestións xerais sobre a avaliación corresponden coas descritas para o 1º curso do GP.

Criterios de avaliación

Os criterios xerais de avaliación corresponden cos descritos para o 1º curso do GP.

Criterios de avaliación específicos do curso:

- Coñecer o instrumento e o arco: especialmente, historia e mantemento.
- Mostrar un grao de asimilación de conceptos técnicos, tanto do brazo dereito: Suxeición, condución, golpes de arco á corda e saltados, acordes, etc., así como da man esquerda: articulación, cambios de posición, vibrato, desenvolvemento das dobres cordas etc., así como a coordinación de ambos brazos.
- Ter unha postura corporal que permita unha correcta colocación do instrumento e favoreza os movementos e coordinación de ambos brazos.

- Interpretar un repertorio que inclúa estudos, obras para solo, concertos, sonatas etc., empregando a técnica adquirida e os criterios estéticos aprendidos. Memorización e interpretación en público de ditas pezas.
- Mostrar en cada clase a capacidade de aprendizaxe progresivo e os hábitos de estudo adquiridos, así como unha maior autonomía na resolución de problemas técnicos e interpretativos

Mínimos esixibles

- Escalas e arpejos con en tres oitavas e con dobres cordas.
- Seis estudos.
- Tres obras ,das cales unha deberá ser un concerto.
- Unha obra para violín solo
- Unha das obras ou concerto deberanse interpretar de memoria.
- Dúas audicións públicas como mínimo.
- Dúas audicións técnicas segundo o criterio do profesor.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Os procedementos e ferramentas se corresponden cos descritos no 1º curso GP.

Criterios de cualificación

Aplicaranse as seguintes porcentaxes:

- 20% Posición/Técnica
- 15% Son
- 30% Interpretación e musicalidade
- 15% Afinación
- 20% Estudo individual

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

O procedemento para a solicitude e resolución de ampliación de matrícula pódese consultar nas N.O.F do Centro (dispoñibles na páxina web).

Para a concesión da ampliación de matrícula na materia violín, o profesor/a da materia realizará unha proba consistente na interpretación dun repertorio que incluírá alo menos as obras, escalas, exercicios e ou estudos indicados nesta programación nos mínimos esixibles do curso avaliado, sendo aplicados os criterios de avaliación e cualificación indicados nesta programación para dito curso. A proba valorarase de 1 a 10 sendo a cualificación positiva a partir de 5.

6.8.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

- Plans de traballo para a superación de materias pendentes: o profesorado valorará a idoneidade das seguintes medidas:
- Programación de tarefas de carácter individual para o reforzamento dos puntos débiles de cada alumno.
- Adaptación das U. D. específicas aos requirimentos dos alumnos con problemas concretos.

- Realización de actividades complementarias de reforzo como : clases de reforzo fora do horario establecido, asistencia como oínte a clases de outros alumnos, programación da practica semanal baixo supervisión do seus pais/nais ou titores/as.

Procedementos de avaliación nos casos en que a avaliación continua non é posible

Nos casos en que, dacordo co procedemento disposto nas Normas de Organización e Funcionamento vixentes, o profesorado da materia considere que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, convocará a dito alumno/a para a realización dunha única proba na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proba cunha semana de antelación, alomenos.

Será o criterio do profesor ou profesora o que determine se un alumno ou alumna non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno ou alumna deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.

A proba consistirá na interpretación do repertorio/escalas/estudos e ou exercicios indicados nesta programación que correspondan aos contidos detallados para cada trimestre na temporalización do curso e/ou trimestre avaliado.

Os criterios de cualificación de dita proba serán os fixados nesta programación para o curso que corresponda.

A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesorado da materia na sesión de avaliación correspondente.

Probas extraordinarias de setembro

Para superar as probas de cada curso, o alumno deberá superar os contidos mínimos esixibles establecidos na presente programación, seguindo as indicacións da proposta de actividades de recuperación presentes no informe de avaliación negativa que lle será entregado polo profesor no mes de xuño.

6.8.5 Recursos didácticos

- Escalas e arpxos

Sevcik. Escalas e arpxos

Grigorian: Sistema de escalas.

C. Flesch: El sistema de escalas.

I. Galamian: Contemporary violín technique.

- Estudos e métodos.

Estudios de Dont Op.37 e, Kreutzer, Fiorillo

Sevcik. Op. 2 op.7 op. 9 e op. 8

Mazas. "Estudios brillantes" Op.36

Specimen Sightreading Test (ABRSM), Grados 5-8

Schradieck. "Escuela técnica de violín"

- Pezas e Concertos

A Vivaldi. "Primaveira" (das catro estacións)

G. P. Telemann: Fantasías 1 a 6

W. A. Mozart: Adagio en Mi.

L. V. Beethoven: Romanza en Fa

G. B. Viotti: Concerto nº 23

Ch. De Beriot. Concertos nº7 op.76 e nº9 op.104

Ch. De Beriot. Variacións en Re m.

W. A. Mozart: Sonatas K.301, 304 e 305.

F. Kreisler: Siciliana e rigaudon.

Ch. Dancla: Solos de Concerto

F. M. Veracini: Sonata op.2 nº6

Coleccións de pezas da Editorial Moscova , e da Royal Academy de Londres para este grao.

Métodos e pezas que o profesor considere axeitadas

6.9 Curso: 5º curso de Grao Profesional

6.9.1 Obxectivos

- Manter hábitos de estudo que permitan desenvolver capacidades técnico-artísticas, aplicando progresivamente e con autonomía os coñecementos musicais, valorando o propio rendemento e o tempo empregado no estudo.
- Continuar o desenvolvemento técnico-artístico do instrumento, tanto do arco como da man esquerda: Articulación, fraseo, dixitación,
- Controlar permanentemente a afinación e perfeccionar continuamente a calidade sonora.
- Interpretar un repertorio solístico e de conxunto que inclúa obras representativas de diferentes épocas e estilos de unha dificultade axeitada ao nivel.
- Iniciar a aplicación dos coñecementos harmónicos, formais, históricos estéticos na busca dunha interpretación artística de calidade.
- Adquirir cada vez un maior autocontrol necesario a través da experiencia de tocar en público como solista e en conxunto, fomentando a memorización do repertorio.
- Continuar a desenvolvela capacidade da lectura a primeira vista.
- Fomentalo hábito de escoitar música para adquirir progresivamente criterios interpretativos.
- Afondar no dominio das capacidades expresivas do instrumento, tanto a nivel tímbrico coma técnico, buscando dentro das características interpretativas das obras o descubrimento das capacidades expresivas e individuais de cada alumno.

6.9.2 Contidos

- Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta o peso, a velocidade e punto de contacto, e os distintos tipos de vibrato. Aplicación nos contidos 2, 3, 4 e 5.

- Aplicación das posibilidades sonoras e expresivas no contexto musical, estético, formal e histórico das obras interpretadas.
- Escalas e arpexios en tres oitavas, escalas modais. Iniciación as escalas en 4 oitavas.
- Escalas en dobres cordas con 3ª, 6ª e 8ªs. Iniciación as 10ªs. Desenvolvemento da técnica dos acordes nas dúas mans.
- Aplicación de diversos patróns rítmicos, articulacións e diferentes golpes de arco dentro das escalas. Desenvolvemento dos golpes e arco virtuosísticos, ricochet, arco Viotti, de staccato volante e a corda, etc..
- Exercicios con harmónicos naturais e artificiais. Iniciación as escalas con harmónicos artificiais.
- Traballo analítico do fraseo tendo en conta os diferentes estilos, a harmonía, a agónica, etc..
- Continuación do adestramento da memoria e da lectura a vista. Relación entre os aspectos formais e harmónicos coa memorización.
- Audicións comparadas de obras de diferentes estilos e diferentes intérpretes para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións.
- Iniciación á polifonía no instrumento. A escoita polifónica e a condución das diferentes voces.
- Traballo das obras de repertorio propostas para este curso.
- Afondamento nos principios de auto-percepción, sensación corporal, auto escoita, e auto-análise a hora de lograr unha cada vez maior autonomía no estudio.

Temporalización e secuenciación dos contidos:

1º trimestre. Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta o peso, a velocidade e punto de contacto, e os distintos tipos de vibrato. Aplicación nos contidos 2, 3, 4 e 5.. Aplicación das posibilidades sonoras e expresivas no contexto musical, estético, formal e histórico das obras interpretadas. Escalas e arpexos en tres oitavas, escalas modais. Iniciación as escalas en 4 oitavas. Escalas en dobres cordas con 3ª, 6ª e 8ªs. Iniciación as 10ªs. Desenvolvemento da técnica dos acordes nas dúas mans. Traballo das obras e estudos do repertorio propostas para este curso.

2º trimestre: Aplicación de diversos patróns rítmicos, articulacións e diferentes golpes de arco dentro das escalas. Desenvolvemento dos golpes e arco virtuosísticos, ricochet, arco Viotti, de staccato volante e a corda, etc.. Exercicios con harmónicos naturais e artificiais. Iniciación as escalas con harmónicos artificiais. Traballo analítico do fraseo tendo en conta os diferentes

estilos, a harmonía, a agóxica, etc.. Continuación do adestramento da memoria e da lectura a vista. Relación entre os aspectos formais e harmónicos coa memorización.

3º trimestre: Audicións comparadas de obras de diferentes estilos e diferentes intérpretes para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións. Iniciación á polifonía no instrumento. A escoita polifónica e a condución das diferentes voces. Afondamento nos principios de auto-percepción, sensación corporal, auto escoita, e auto-análise a hora de lograr unha cada vez maior autonomía no estudio. Aplicación dos devanditos principios ó estudio das obras e estudos recomendadas para o curso.

6.9.3 Avaliación

As cuestións xerais sobre a avaliación corresponden coas descritas para o 1º curso do GP.

Criterios de avaliación

Os criterios xerais de avaliación corresponden cos descritos para o 1º curso do GP.

Criterios de avaliación específicos do curso:

- Coñecelo instrumento e o arco aplicando os coñecementos de funcionamento do instrumento e mantendo o instrumento en condicións. Coñecela historia e evolución do violín, e as causas histórico-culturais que deron lugar a esta evolución.
- Mostrar un grao de asimilación dos conceptos técnicos, tanto do brazo dereito: Suxeición, condución, golpes de arco á corda e saltados, acordes, etc., así como da man esquerda:

articulación, cambios de posición, vibrato, desenvolvemento das dobres cordas etc., así como a coordinación de ambos brazos acorde os contidos tratados en cada curso.

- Demostrar un dominio práctico das diferentes técnicas no repertorio estudado.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos propios do seu curso.
- Tocar escalas en tres oitavas, arpejos e dobres cordas das mesmas.
- Saber empregar o vibrato con variedade e bo gusto en estudos e obras.
- Demostrar sensibilidade na afinación e na calidade do son.
- Interpretar un repertorio que inclúa estudos e obras para solista o con acompañamento de piano, empregando a técnica e os criterios estéticos adquiridos.
- Memorizar a práctica totalidade do repertorio, e interpretar pezas de memoria en público.
- Mostrar en cada clase a capacidade de aprendizaxe progresivo e los hábitos de estudio adquiridos.
- Tocar exercicios de lectura a vista conforme aos niveis propios do curso.

Mínimos esixibles

- Escalas e arpejos con en tres oitavas e con dobres cordas.
- Seis estudos.
- Tres pezas.
- Dous Movimentos das Sonatas e Partitas de J.S. Bach. ou Pasacaglia de Biber.
- Un Concerto que deberá interpretarse de memoria.
- Dúas audicións públicas como mínimo.
- Dúas audicións técnicas segundo o criterio do profesor.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Os procedementos e ferramentas se corresponden cos descritos no 1º curso GP.

Criterios de cualificación

Aplicaranse as seguintes porcentaxes:

- 20% Posición/Técnica
- 15% Son
- 30% Interpretación e musicalidade
- 15% Afinación
- 20% Estudo individual

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

O procedemento para a solicitude e resolución de ampliación de matrícula pódese consultar nas N.O.F do Centro (dispoñibles na páxina web).

Para a concesión da ampliación de matrícula na materia violín, o profesor/a da materia realizará unha proba consistente na interpretación dun repertorio que incluírá alo menos as obras, escalas, exercicios e ou estudos indicados nesta programación nos mínimos esixibles do curso avaliado, sendo aplicados os criterios de avaliación e cualificación indicados nesta programación para dito curso. A proba valorarase de 1 a 10 sendo a cualificación positiva a partir de 5.

6.9.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

- Plans de traballo para a superación de materias pendentes: o profesorado valorará a idoneidade das seguintes medidas:
- Programación de tarefas de carácter individual para o reforzamento dos puntos débiles de cada alumno.
- Adaptación das U. D. específicas aos requirimentos dos alumnos con problemas concretos.
- Realización de actividades complementarias de reforzo como : clases de reforzo fora do horario establecido, asistencia como oínte a clases de outros alumnos, programación da practica semanal baixo supervisión do seus pais/nais ou titores/as.

Procedementos de avaliación nos casos en que a avaliación continua non é posible

Nos casos en que, dacordo co procedemento disposto nas Normas de Organización e Funcionamento vixentes, o profesorado da materia considere que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, convocará a dito alumno/a para a realización dunha única proba na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proba cunha semana de antelación, alomenos.

Será o criterio do profesor ou profesora o que determine se un alumno ou alumna non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno ou alumna deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.

A proba consistirá na interpretación do repertorio/escalas/estudos e ou exercicios indicados nesta programación que correspondan aos contidos detallados para cada trimestre na temporalización do curso e/ou trimestre avaliado.

Os criterios de cualificación de dita proba serán os fixados nesta programación para o curso que corresponda.

A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesorado da materia na sesión de avaliación correspondente.

Probas extraordinarias de setembro

Para superar as probas de cada curso, o alumno deberá superar os contidos mínimos esixibles establecidos na presente programación, seguindo as indicacións da proposta de actividades de recuperación presentes no informe de avaliación negativa que lle será entregado polo profesor no mes de xuño.

6.9.5 Recursos didácticos

- Escalas e arpexos

Sevcik. Escalas e arpexos

- Grigorian: Sistema de escalas.

C. Flesch: El sistema de escalas.

I. Galamian: Contemporary violín technique

- Estudios e métodos.

Estudios de Dont Op. 37 e op.35, Kreutzer, Fiorillo.

Caprichos de Rode

Sevcik. Op. 2 op.7 op. 9 e op. 8

J. Gingold: "Orchestral excerpts"

Mazas. "Estudios brillantes" Op.36

- Pezas e Concertos

Sonatas e Partitas de J.S. Bach.

W. A. Mozart: Concertos nº 1 e 3.

L. V. Beethoven. Romanzas en Fa e en Sol

L. V. Beethoven: Sonatas de N°1 e nº5

P. Rode: Concertos nº 6, 7 e 9

L. Spohr: Concerto nº9 op.55

L. Spohr: Concerto nº2

D. Kabalevski. Concerto en Do M Op. 48

Ch. de Beriot: Escena de Ballet nº 2 Op. 100

R. Kreutzer. Concerto nº13 en Re.

G. B. Viotti. Concerto en La m nº22

H. I. V. Biber: Pasacaglia.

W. A. Mozart. Rondó en Do K.373 e Adagio en Mi K.261

B. Bartok: "Danzas Rumanas"

Sonatas de Leclair e Geminiani

H. Wieniawski: Dos Mazurkas. Op.19

H. Wieniawski. Lenda op.17

T. Vitali: Chacona

F. Kreisler: “Schön Rosmarin”

F. Kreisler: “Liebesfreud”

P. Sarasate: Malagueña Op..21 nº1

A. Vivaldi: Verano das catro estacións.

Coleccións de pezas da Editorial Moscova , e da Royal Academy de Londres para este grao.

Métodos e pezas que o profesor considere axeitados.

6.10 Curso: 6º curso de Grao Profesional

6.10.1 Obxectivos

- Desenvolver unha maior capacidade de estudio que permitan un meirande control das capacidades técnico-artísticas, aplicando progresivamente e con autonomía os novos coñecementos musicais, valorando o propio rendemento e o tempo empregado no estudio.
- Continuar o desenvolvemento técnico-artístico do instrumento, tanto do arco cos golpes de arco virtuosísticos, como da man esquerda: Articulación, fraseo, dicitación, dobres cordas, desmangues, etc.
- Desenvolvela capacidade de aplicar unha dicitación propia e arqueo, seguindo as normas e patróns estéticos adecuados.
- Controlar permanentemente a afinación e perfeccionar continuamente a calidade sonora.
- Interpretar un repertorio solístico e de conxunto que inclúa obras representativas de diferentes épocas e estilos de unha dificultade axeitada ao nivel.
- Afondar na aplicación dos coñecementos harmónicos, formais, históricos e estéticos, na busca dunha interpretación artística de calidade.

- Adquirir cada vez un maior autocontrol necesario a través da experiencia de tocar en público como solista e en conxunto, fomentando a memorización do repertorio.
  - Continuar a desenvolver a capacidade da lectura a primeira vista cada vez a un maior nivel.
  - Continuar co hábito de escoitar música para afondar nos criterios interpretativos, e aplicar os novos coñecementos históricos, formais e estéticos na análise das obras estudadas.
  - Afondar no dominio das capacidades expresivas do instrumento, tanto a nivel tímbrico coma técnico, buscando dentro das características interpretativas das obras o descubrimento das capacidades expresivas e individuais de cada alumno na propia interpretación das obras.
-
- Adquirir o coñecemento da historia e evolución do violín asociado aos cambios históricos culturais que motivaron dita evolución.

6.10.2 Contidos

- Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta o peso, a velocidade e punto de contacto, e os distintos tipos de vibrato.
- Aplicación das posibilidades sonoras e expresivas no contexto musical, estético, formal e histórico das obras interpretadas.
- Escalas e arpejos en tres oitavas, escalas modais. Escalas en 4 oitavas.

- Escalas en dobres cordas con 3ª, 6ª e 8ªs. Iniciación as 10ªs. Desenvolvemento dos acordes con extensións, arpeados, invertidos, etc. Afondamento na execución dos golpes e arco virtuosísticos.
- Aplicación de diversos patróns rítmicos, articulacións e diferentes golpes de arco dentro das escalas.
- Exercicios con harmónicos naturais e artificiais. Escalas con harmónicos artificiais.
- Traballo analítico do fraseo tendo en conta os diferentes estilos, a harmonía, a agónica, etc..
- Continuación do adestramento da memoria e da lectura a vista. Relación entre os aspectos formais e harmónicos coa memorización.
- Audicións comparadas de obras de diferentes estilos e diferentes intérpretes para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións, analizando a estrutura formal e harmónica da obra.
- Desenvolvemento da polifonía no instrumento. Aplicación da escoita polifónica e da condución das diferentes voces.
- Traballo das obras de repertorio propostas para este curso.
- Afondamento nos principios de auto-percepción, sensación corporal, auto escoita, e auto-análise a hora de lograr unha cada vez maior autonomía no estudio.

Temporalización e secuenciación dos contidos:

1º trimestre: Desenvolvemento da polifonía no instrumento. Aplicación da escoita polifónica e da condución das diferentes voces. Traballo das obras e estudos do repertorio propostas para este curso. Traballo analítico do fraseo tendo en conta os diferentes estilos, a harmonía, a agónica, etc..Escalas e arpeados en tres oitavas, escalas modais. Escalas en 4 oitavas. Escalas en dobres cordas con 3ª, 6ª e 8ªs. Iniciación as 10ªs. Desenvolvemento dos acordes con extensións, arpeados, invertidos, etc. Afondamento na execución dos golpes e arco virtuosísticos.

2º trimestre: Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta o peso, a velocidade e punto de contacto, e os distintos tipos de vibrato. Aplicación das posibilidades sonoras e expresivas no contexto musical, estético, formal e histórico das obras interpretadas. Aplicación de diversos patróns rítmicos, articulacións e diferentes golpes de arco dentro das escalas.. Relación entre os aspectos formais e harmónicos coa memorización. Audicións comparadas de obras de diferentes

estilos e diferentes intérpretes para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións, analizando a estrutura formal e harmónica da obra.

3º trimestre. Exercicios e escalas con harmónicos naturais e artificiais. Continuación do adestramento da memoria e da lectura a vista. Estudio das escalas con maior velocidade e có emprego de ritmos irregulares e máis complexos. Traballo das obras e dos estudos do repertorio propostas para este curso. Afondamento nos principios de auto-percepción, sensación corporal, auto escoita, e auto-análise a hora de lograr unha cada vez maior autonomía no estudio. Aplicación dos devanditos principios á interpretación en público das obras programadas para este curso.

6.10.3 Avaliación

As cuestións xerais sobre a avaliación corresponden coas descritas para o 1º curso do GP.

Criterios de avaliación

Os criterios xerais de avaliación corresponden cos descritos para o 1º curso do GP.

Criterios de avaliación específicos do curso:

- Coñecelo instrumento e o arco aplicando os coñecementos de funcionamento do instrumento e mantendo o instrumento en condicións. Coñecela historia e evolución do violín, e as causas histórico-culturais que deron lugar a esta evolución.
- Mostrar un grao de asimilación dos conceptos técnicos, tanto do brazo dereito: Suxeición, conducción, golpes de arco á corda e saltados, acordes, etc., así como da man esquerda:

articulación, cambios de posición, vibrato, desenvolvemento das dobres cordas etc., así como a coordinación de ambos brazos acorde os contidos tratados en cada curso.

- Demostrar un dominio práctico das diferentes técnicas no repertorio estudado. Executar o repertorio co control permanente da afinación.
- Conservar unha postura corporal que permita unha correcta colocación do instrumento e favoreza os movementos e coordinación de ambos brazos, nas diferentes técnicas asimiladas.
- Interpretar un repertorio que inclúa estudos, obras para solo, concertos, sonatas etc., empregando a técnica adquirida e os criterios estéticos aprendidos. Memorización e interpretación en público de ditas pezas.
- Demostrar a capacidade de análise e desenvolvemento duns criterios interpretativos individuais dentro dos criterios axeitados a cada obra.
- Mostrar en cada clase a capacidade de aprendizaxe progresivo e os hábitos de estudio adquiridos, así como a autonomía na resolución de problemas técnicos e interpretativos.

Mínimos esixibles

- Escalas e arpexios en tres oitavas e con dobres cordas.
- Dous estudos (Rode, Dont, Kreutzer, Paganini ou similares).
- Unha peza.
- Dous Movementos das Sonatas e Partitas de J.S. Bach, ou outras obras de violín solo.
- Un Concerto (Primeiro movemento ou segundo e terceiro con cadenza)
- Unha das obras deberá ser interpretada de memoria.
- Dúas audicións públicas. Participar no recital de fin de Grao Profesional.
- Dúas audicións técnicas segundo criterio do profesor

Procedementos e ferramentas de avaliación

Os procedementos e ferramentas se corresponden cos descritos no 1º curso GP.

Criterios de cualificación

Aplicaranse as seguintes porcentaxes:

- 20% Posición/Técnica
- 15% Son
- 30% Interpretación e musicalidade
- 15% Afinación
- 20% Estudo individual

6.10.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

- Plans de traballo para a superación de materias pendentes: o profesorado valorará a idoneidade das seguintes medidas:
- Programación de tarefas de carácter individual para o reforzamento dos puntos débiles de cada alumno.
- Adaptación das U. D. específicas aos requirimentos dos alumnos con problemas concretos.
- Realización de actividades complementarias de reforzo como : clases de reforzo fora do horario establecido, asistencia como oínte a clases de outros alumnos, programación da practica semanal baixo supervisión do seus pais/nais ou titores/as.

Procedementos de avaliación nos casos en que a avaliación continua non é posible

Nos casos en que, dacordo co procedemento disposto nas Normas de Organización e Funcionamento vixentes, o profesorado da materia considere que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito

continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, convocará a dito alumno/a para a realización dunha única proba na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proba cunha semana de antelación, alomenos.

Será o criterio do profesor ou profesora o que determine se un alumno ou alumna non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno ou alumna deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.

A proba consistirá na interpretación do repertorio/escalas/estudos e ou exercicios indicados nesta programación que correspondan aos contidos detallados para cada trimestre na temporalización do curso e/ou trimestre avaliado.

Os criterios de cualificación de dita proba serán os fixados nesta programación para o curso que corresponda.

A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesorado da materia na sesión de avaliación correspondente.

Probas extraordinarias de setembro

Para superar as probas de cada curso, o alumno deberá superar os contidos mínimos esixibles establecidos na presente programación, seguindo as indicacións da proposta de actividades de recuperación presentes no informe de avaliación negativa que lle será entregado polo profesor no mes de xuño.

6.10.5 Recursos didácticos

- Escalas e arpejos

Sevcik. Escalas e arpejos

Grigorian: Sistema de escalas.

C. Flesch: El sistema de escalas.

I. Galamian: Contemporary violín technique

- Estudos e métodos.

Estudios de Dont op.35, Kreutzer, Fiorillo

Caprichos de Rode

Sevcik. Op. 2 op.7 op. 9 e op. 8

J. Gingold: "Orchestral excerpts"

Mazas. "Estudios brillantes" Op..36

• Pezas e Concertos

Sonatas de W. A. Mozart.

Sonatas de L. V. Beethoven.

L. V. Beethoven: Romanza en Sol.

J.S. Bach: Sonatas e Partitas.

A. Vivaldi: Outono e Inverno das 4 estacións.

W. A. Mozart: Concertos nº 3 e 5

J. Haydn Concerto en Do M (Hob VIIª:I)

Ch. de Beriot: Escena de Ballet nº 2 Op. 100

L. Spohr: Concertos nºs 2 e 8.

J. Brahms: Scherzo da sonata F.A.E.

A. Gaos: Fantasía para violín.

F. Mendelssohn: Concerto en Mi m Op.64

M. Bruch: Concerto nº1 op. 26 en Sol m.

E. Lalo: Sinfonía española op.21.

H. Vieuxtemps: Concerto nº4 op.31

H. Wieniawski: Concerto nº2 op. 22

H. Wieniawski: Lenda op.17

L. G. Guillemain: "Amusement"

H. I. V. Biber: Pasacaglia.

B. Bartok: "Danzas Rumanas"

T. Vitali: Chacona

F. Kreisler. Preludio e allegro en estilo de Pugnani.

E. Grieg. Sonata en Fa op.8 nº1

P.Sarasate: Romanza andaluza Op. 22.

F. Kreisler. "Tambourin chinoise" e "Caprice Viennois"

Coleccións de pezas da Editorial Moscova , e da Royal Academy de Londres para este grao.

7. Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica

---

O departamento de corda, en reunión ordinaria de carácter mensual, procederá a avaliar o seguimento da programación didáctica polo profesorado e alumnado. A tal efecto, el profesorado dispón duna ficha de observación sistemática do alumnado, duna ficha de avaliación do mesmo (ambas no anexo I desta programación) e dun caderno de aula.

No caso de atopar problemas para o correcto seguimento da programación, o profesorado poderá propoñer unha adaptación curricular para o alumnado afectado.

8. Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento

---

No comenzo do curso escolar o Departamento de Corda establecerá o protocolo oportuno para a realización da avaliación interna do mesmo.

9. ANEXOS

9.1 Probas de acceso 1º de grao profesional

As probas constarán de dous exercicios, que teñen carácter eliminatorio e que consisten en:

A) Interpretación, de tres obras pertencentes a distintos estilos, podendo ser unha delas un estudio das cales, como mínimo, unha deberá interpretarse de memoria. (debe consultarse o listado orientativo de obras de 4º de Grao Elemental reflectido na presente programación)

B) Exercicio para avaliar a capacidade auditiva do alumnado e os seus coñecementos teóricos e prácticos da linguaxe musical. .

Para superar a proba cumpre ter unha cualificación mínima de cinco puntos sobre dez en cada un dos exercicios. A puntuación definitiva será a media ponderada da cualificación obtida nos dous exercicios, cos seguintes porcentaxes: 70% o exercicio A e 30 % o exercicio B.

OBSERVACIÓNS

- O aspirante deberá entregar ao tribunal partituras orixianis do repertorio que interpreta, así coma tres copias para os membros do tribunal.
- Para obter a cualificación mínima de 5 esixírase cumprir en cada unha das obras ou estudos presentados, os obxectivos e contidos mínimos establecidos para o curso 4º de Grao Elemental establecidos na programación didáctica.
- O aspirante interpretará polo menos una das obras ou estudo de memoria.
- Na programación didáctica poderase consultar a relación de obras e estudos propostas para cada 4º curso de grao elemental, sento ísta orientativa, podéndose presentar un repertorio de similar ou maior dificultade.
- O aspirante deberá presentar a petición do Tribunal o DNI ou documento acreditativo equivalente, así como o resguardo da solicitude de admisión ás probas de acceso.
- Para a realización da proba A, naquelas obras que así o requiran, os aspirantes deberán aportar o seu pianista acompañante.

A cualificación da proba de acceso efectuarase de acordo co seguinte:

a) Cada un dos dous exercicios de que se compón a proba de acceso, cualificarase cunha puntuación entre 0 e 10 puntos, ata un máximo dun decimal.

Será necesaria unha cualificación numérica de 5 puntos para considerar superado o exercicio correspondente.

b) A puntuación definitiva da proba de acceso será a media ponderada da cualificación obtida nos dous

exercicios, ponderándose o primeiro deles nun 70% e o segundo nun 30%.

c) Dado o carácter global da proba de acceso, a non presentación a algún dos exercicios supoñerá a renuncia dos aspirantes a ser cualificados.

Contidos

Os contidos avaliados e cualificados no desenvolvemento desta proba corresponden cos expostos nesta programación didáctica para a superación do 4º curso de grao elemental:

- Perfeccionamento e asimilación dos contidos dos cursos anteriores. Colocación e naturalidade do corpo respecto ao instrumento e ao arco.
- Elementos expresivos básicos da música. O estilo, os matices e as dinámicas.
- Estudio sistemático das tres primeiras posicións. Cambios de posición.
- Desenvolvemento do vibrato.
- Golpes de arco básicos: detaché, legato, martellé, staccato lento e portato, coas súas combinacións, ademais do emprego do spiccato.
- Ritmos variados para traballar os principios básicos do arco: movementos de antebrazo, arco recto, punto de contacto, velocidade de arco, distribución (estar nunha zona determinada do arco); a coordinación e o propio desenvolvemento da rítmica e o sentido do pulso, tanto en individual coma en conxunto nas colectivas.
- Escalas en dúas oitavas con cambios de posición e arpexos, con diferentes golpes de arco. Iniciación ás tres oitavas no violín, Sol Maior.
- Técnicas de estudio e memorización.
- Estructuras formais das obras interpretadas polo alumno.

Criterios de avaliación e cualificación

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Os seguintes criterios de avaliación aplicaranse a cada unha das obras ou estudos que compoñen as probas de acceso.

1. Musicalidade:

Este criterio permite valorar a comprensión que ten o alumno da obra ou o estudo, así como a súa capacidade para expresarse a través do instrumento e a súa madurez interpretativa.

2. Colocación corporal:

Este criterio permite valorar a posición corporal do alumno así como a súa capacidade psicomotriz.

3. Técnica xeral:

Este criterio permite valorar os recursos do alumno para interpretar con corrección unha partitura así como o seu grado de asimilación.

4. Técnica do instrumento:

Este criterio permite valorar o grado de dominio técnico do alumno e a utilización correcta das posibilidades do seu instrumento.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

1. Musicalidade: 20%

Para valorar a Musicalidade utilizaranse os seguintes criterios de cualificación:

- Adecuación ao estilo musical
- Tempo
- Pulso
- Fraseo
- Matices
- Tensións dinámicas, armónicas, melódicas, rítmicas
- Agógica
- Articulacións

2. Colocación corporal: 25%

Para valorar a Colocación corporal utilizaranse os seguintes criterios de cualificación:

- a. Equilibrio postural
- b. Adaptación ao instrumento
- c. Correcta colocación do instrumento
- d. Relación adecuada entre tensión e distensión muscular
- e. Correcta colocación de ambas mans

3. Técnica xeral: 20%

Para valorar a técnica xeral utilizaranse os seguintes criterios de cualificación:

- a. Afinación do instrumento
- b. Memoria
- c. Concentración
- d. Calidade do son

4. Técnica do instrumento: 35%

Para valorar a técnica do instrumento utilizaranse os seguintes criterios de cualificación:

a. Técnica do arco

- Golpes de arco
- Cambio de corda ligado
- Cambio de corda: Bariolages e alternancias
- Diferentes articulacións
- Dobres cordas
- Pizzicatos

b. Técnica de man esquerda:

- Afinación
- Cambios de posición
- Vibrato
- Ornamentación
- Articulación
- Armónicos naturais
- Dobres cordas

• A aplicación dos criterios de avaliación e de cualificación efectuarase tomando en consideración os obxectivos e contidos establecidos para 4º de Grao elemental da programación didáctica.

• Os criterios aquí expostos aplicaranse a cada unha das obras ou estudos indicados no programa da proba de acceso a cada curso

- O tribunal valorará a dificultade do repertorio interpretado así como si é tocado íntegramente de memoria

LEXISLACIÓN APLICABLE:

Orde do 28 de xullo de 2008 pola que se regulan as probas de acceso ás ensinanzas profesionais de música. Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música. Circular 15/2011 da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa.

9.2 Probas de acceso a 2º, 3º e 4º curso de Grao Elemental

A proba de acceso a 2º, 3º e 4º dos ensinos elementais de música avaliará a capacidade e os coñecementos dos aspirantes. As probas constarán de dous exercicios, que teñen carácter eliminatorio e que consisten en:

A) Instrumento. Interpretación de dúas obras de libre elección e unha obra ou exercicio a primeira vista proposto polo tribunal, do nivel correspondente ao curso inmediatamente anterior ao que se opte. (debe consultarse o

listado de obras orientativas do curso inmediatamente anterior ao que se presente reflectido na presente programación)

B) Exercicio teórico-práctico, para avaliar a capacidade auditiva e vocal, así como os coñecementos de linguaxe musical.

A cualificación da proba de acceso efectuarase de acordo co seguinte:

a) Cada un dos dous exercicios de que se compón a proba de acceso, cualificarase cunha puntuación entre 0 e 10 puntos, ata un máximo dun decimal.

Será necesaria unha cualificación numérica de 5 puntos para considerar superado o exercicio correspondente.

b) A puntuación definitiva da proba de acceso será a media ponderada da cualificación obtida nos dous exercicios, ponderándose o primeiro deles nun 60% e o segundo nun 40%.

c) Dado o carácter global da proba de acceso, a non presentación a algún dos exercicios supoñerá a renuncia dos aspirantes a ser cualificados.

Observacións

- O aspirante deberá entregar ao tribunal partituras orixiais do repertorio que interpreta, así coma tres copias para os membros do tribunal.

- Para obter a cualificación mínima de 5 esixirase cumprir en cada unha das obras ou estudos presentados, os obxectivos e contidos mínimos establecidos para o curso inmediatamente anterior ao que se presenta establecido na programación didáctica.

- O aspirante interpretará polo menos una das obras ou estudo de memoria.

- Na programación didáctica poderase consultar a relación de obras e estudos propostas para cada curso, sendo ésta orientativa, podéndose presentar un repertorio de similar dificultade.

- O aspirante deberá presentar a petición do Tribunal o DNI ou documento acreditativo equivalente, así como o resguardo da solicitude de admisión ás probas de acceso.

- Para a realización da proba A, naquelas obras que así o requiran, os aspirantes deberán aportar os seus pianistas acompañantes.

Contidos

Os contidos avaliados e cualificados nas probas de acceso a 2º, 3º e 4º de grao elemental serán os recollidos nesta programación para o curso inmediatamente anterior ao que se quere acceder.

Criterios de avaliación e cualificación

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Os seguintes criterios de avaliación aplicaranse a cada unha das obras ou estudos que compoñen as probas de acceso.

1. Musicalidade:

Este criterio permite valorar a comprensión que ten o alumno da obra ou o estudo, así como a súa capacidade para expresarse a través do instrumento e a súa madurez interpretativa.

2. Colocación corporal:

Este criterio permite valorar a posición corporal do alumno así como a súa capacidade psicomotriz.

3. Técnica xeral:

Este criterio permite valorar os recursos do alumno para interpretar con corrección unha partitura así como o seu grado de asimilación.

4. Técnica do instrumento:

Este criterio permite valorar o grado de dominio técnico do alumno e a utilización correcta das posibilidades do seu instrumento.

5. Lectura a vista:

Este criterio permite valorar o grado de fluidez e soltura na lectura de partituras co instrumento así como o grao de asimilación das indicacións na partitura propias da literatura do violín.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

1. Musicalidade: 15%

Para valorar a Musicalidade utilizaranse os seguintes criterios de cualificación:

- Adecuación ao estilo musical
- Tempo
- Pulso
- Fraseo
- Matices
- Tensións dinámicas, armónicas, melódicas, rítmicas
- Agógica
- Articulaciones

2. Colocación corporal: 20%

Para valorar a Colocación corporal utilizaranse os seguintes criterios de cualificación:

- a. Equilibrio postural
- b. Adaptación ao instrumento
- c. Correcta colocación do instrumento
- d. Relación adecuada entre tensión e distensión muscular

e. Correcta colocación de ambas mans

3. Técnica xeral: 20%

Para valorar a técnica xeral utilizaranse os seguintes criterios de cualificación:

- a. Afinación do instrumento
- b. Memoria
- c. Concentración
- d. Calidade do son

4. Técnica do instrumento: 30%

Para valorar a técnica do instrumento utilizaranse os seguintes criterios de cualificación:

- . Técnica de arco
- Golpes de arco
- Cambio de corda ligado
- Cambio de corda: Bariolages e alternancias
- Diferentes articulaciones
- Pizzicatos

b. Técnica de man esquerda:

- Afinación
- Cambios de posición
- Vibrato
- Ornamentación
- Articulación
- Armónicos naturais

5. Lectura a vista: 15%

Para valorar a lectura a vista co instrumento utilizaranse os seguintes criterios de cualificación:

- Fluidez na lectura.
- Afinación, calidade de son e medida.
- Articulacións e dinámicas.

• A aplicación dos criterios de avaliación e de cualificación efectuarase tomando en consideración o nivel do curso ao que se realiza a proba de acceso e de forma coherente cos contidos da programación didáctica.

- Os criterios aquí expostos aplicaranse a cada unha das obras ou estudos indicados no programa da proba de acceso a cada curso.
- O tribunal valorará a dificultade do repertorio interpretado así como si é tocado íntegramente de memoria..

Legislación aplicable:

Decreto 198/2007, do 27 de setembro, polo que se establece a ordenación do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música. Circular 4/2008 pola que se regulan as probas de acceso ao grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música.

9.3 Probas de acceso dende 2º a 6º de Grao Profesional

• REQUISITOS

Podese acceder a calquer curso das ensinanzas profesionais sen ter cursados os anteriores. Non hai límite de idade.

DESENVOLVEMENTO DAS PROBA

As probas constarán de dous exercicios, que teñen carácter eliminatorio e que consisten en:

A) Interpretación, no instrumento de tres obras de distintos estilos, do nivel correspondente ao curso

inmediatamente anterior ao que se opte e das cales, como mínimo, unha deberá interpretarse de memoria.

B) Exercicio teórico-práctico para valorar os coñecementos do resto das materias dos cursos anteriores ao que

se opte. E dicir, de todas as materias dende as de 1º Curso de Grao Profesional ata as do curso

inmediatamente anterior ao que se opte.

Para superar a proba cumpre ter unha cualificación mínima de cinco puntos sobre dez en cada un dos

exercicios. A puntuación definitiva será a media ponderada da cualificación obtida nos dous exercicios, cos

seguintes porcentaxes: 70% o exercicio A e 30 % o exercicio B.

OBSERVACIÓNS

Os aspirantes deberán consultar na programación didáctica a relación de obras e estudos propostas para o curso inmediatamente anterior ao que se presenta, sendo ísta orientativa, podéndose presentar un repertorio de similar dificultade.

• Para a realización do exercicio A da proba naquelas obras que así o requiran, os aspirantes deberán aportar os seus músicos acompañantes.

• Os aspirantes deberán presentarse con partituras orixinais e provistos do DNI e do resgardo da inscrición.

- Os alumnos deberán aportar as partituras orixinais para a súa interpretación perante o tribunal e trescopias das mesmas, así como un listado por escrito do repertorio a interpretar.
- Os exercicios teóricos por escrito do resto das materias terán lugar ao día seguinte da proba práctica
- Para a realización das probas escritas, os alumnos deben traer bolígrafo, lápiz e goma.
- Os alumnos deberán interpretar as pasaxes orquestrais para a materia de orquestra, dispoñibles na web do centro, no apartado “Acceso”, “Acceso a outros cursos”, “exemplos de exames” para descargarlas)
- As materias de conxunto e música de cámara serán avaliadas na proba de violín , segundo a interpretación do alumno có pianista acompañante.
- Para o acceso a 4º, 5º e 6º de G. P, os alumnos deberán realizar a proba de piano complementario (debe consultarse a programación correspondente aos cursos 3º, 4º e 5º respectivamente)
- Para o acceso a 5º e 6º os alumnos deberán facer por escrito as probas de harmonía, historia da música e novas tecnoloxías (deben consultarse as programacións correspondentes de 4º e de 5º respectivamente)

Contidos

Os contidos avaliados e cualificados no desenvolvemento da proba de instrumento son os contemplados nesta programación para o curso inmediatamente anterior ao que se quere acceder.

Criterios de avaliación e cualificación

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Os seguintes criterios de avaliación aplicaranse a cada unha das obras ou estudos que compoñen as probas de acceso.

1. Musicalidade

Este criterio permite valorar a comprensión que ten o alumno da obra ou o estudo, así como a súa capacidade para expresarse a través do instrumento e a súa madurez interpretativa.

2. Colocación corporal:

Este criterio permite valorar a posición corporal do alumno así como a súa capacidade psicomotriz.

3. Técnica xeral

Este criterio permite valorar os recursos do alumno para interpretar con corrección unha partitura así como o seu grado de asimilación.

4. Técnica do instrumento

Este criterio permite valorar o grado de dominio técnico do alumno e a utilización correcta das posibilidades do seu instrumento.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

1. Musicalidade: 20%

Para valorar a Musicalidade utilizaranse os seguintes criterios de cualificación:

- Adecuación ao estilo musical
- Tempo
- Pulso
- Fraseo
- Matices
- Tensións dinámicas, armónicas, melódicas, rítmicas
- Agógica
- Articulacións

2. Colocación corporal: 25%

Para valorar a Colocación corporal utilizaranse os seguintes criterios de cualificación:

- a. Equilibrio postural
- b. Adaptación ao instrumento
- c. Correcta colocación do instrumento
- d. Relación adecuada entre tensión e distensión muscular
- e. Correcta colocación de ambas mans

3. Técnica xeral: 20%

Para valorar a técnica xeral utilizaranse os seguintes criterios de cualificación:

- a. Afinación do instrumento
- b. Memoria
- c. Concentración
- d. Calidade do son

4. Técnica do instrumento: 35%

Para valorar a técnica do instrumento utilizaranse os seguintes criterios de cualificación:

a. Técnica do arco

- Golpes de arco
- Cambio de corda ligado
- Cambio de corda: Bariolages e alternancias

- Diferentes articulaciones
- Dobres cordas
- Pizzicatos

b. Técnica de man esquerda:

- Afinación
- Cambios de posición
- Vibrato
- Ornamentación
- Articulación
- Armónicos naturais
- Dobres cordas

- A aplicación dos criterios de avaliación e de cualificación efectuarase tomando en consideración os obxectivos e contidos establecidos para o curso inmediatamente anterior ao que se presenta establecidos na programación didáctica.
- Os criterios aquí expostos aplicaranse a cada unha das obras ou estudos indicados no programa da proba de acceso a cada curso
- O tribunal valorará a dificultade do repertorio interpretado así como si é tocado íntegramente de memoria

Lexislación aplicable: Orde do 28 de xullo de 2008 pola que se regulan as probas de acceso ás ensinanzas profesionais de música. Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música. Circular 15/2011 da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional

9.4 Criterios para a obtención dos premios fin de grao

Segundo a Orde do 10 de marzo de 2009, polo que se regula o procedemento para a obtención de matrícula de honor e premio de fin de grao para as ensinanzas de música e danza, o premio fin de grao concederáse ao alumnado que cumpla os dous seguintes requisitos:

- Rematar os estudos profesionais de música cunha cualificación media de 8, polo menos, no último curso.
- Superar a proba anual correspondente ao final do curso, que deberá ser de carácter práctico e será valorada por un tribunal constituído para tal fin.

Os criterios valorativos para a obtención do premio fin de grao establecidos pola Comisión de Coordinación Pedagóxica do centro son comúns para todas as especialidades, pódense consultar no centro ou na súa páxina web.

9.5 Bibliografía para uso do alumnado

Apel, Willi, *Italian Violin Music of the Seventeenth Century*, Indiana University Press, Bloomington, 1990.

Auer, Leopold. *Violin Playing as I Teach It*, Nueva York, Dover, 1980.

Boyden, D. *The History of Violing Playing From Its Origins to 1761*, Oxford University Press, 1965

Fischer, Simon, *Basics*, Londres, 1997.

Fischer, Simon, *Practice*, Londres, 2004.

Flesch, Carl, *The Art of Violin Playing*, Nueva York, Carl Fischer, 1939 (2 vols.).

Galamian, I. *Interpretación y Enseñanza del Violín*, Madrid, Pirámide, 1998.

Havas, Kato, *A New Approach to Violin Playing*, Londres, Bosworth, 1961.

— *The Twelve Lesson Course*, Londres, Bosworth, 1964.

— *Stage Fright: Its Causes and Cures*, Londres, Bosworth, 1973.

— *Freedom to Play*, Nueva York, ABI/Alexander Broude, Inc., 1981.

Kolneder, Walter, *The Amadeus Book of the Violin*, Cambridge, Amadeus Press, 1998.

Menuhin, Yehudi, *Violin and Viola*, Londres, Macdonald and Jane, 1976

— *Six Lessons with Yehudi Menuhin*, Nueva York, Norton, 1981.

Michels, *Atlas de Música I y II*, Alianza Editorial, Madrid, 2003

MURRAY PERKINS, MARIANNE, *A Comparison of Violin Playing Techniques: K. Havas, P. Rolland and S. Suzuki*, Bloomington, American String Teachers Association, Tichenor Publishing, 1995.

Nelson, Sheila, *Beginners, Please*, Londres, Boosey and Hawkes, 1993.

Pasquali y Principe, *El Violín, Manual de Cultura y Didáctica violinística*, Buenos Aires, Ricordi Americana, 1952.

Rolland, Paul, *The Teaching of Action in String Playing*, Urbana, IL, Boosey and Hawkes, 1974.

Randel, Don, *Diccionario Harvard de la Música*, Madrid, Alianza Editorial, 1998.

Starr, William, *The Suzuki Violinist: a Guide for Teachers and Parents*, Knoxville, TN, Kingston Ellis Press, 1976.

Stowell, Robin, *The Cambridge Companion to The Violin*, Cambridge, Cambridge University Press, 1981.

— *Violin technique and Performance Practice in the Late Eighteenth and Early Nineteenth Century*, Cambridge, Cambridge University Press, 1985

Ramos Mejía, C. *La Dinámica del Violinista*, Buenos Aires, Ricordi, 1947.

SILVELA, ZDENKO. *Historia del Violín*, Madrid, Entrelíneas Editores, 2003

Szigeti, Joseph, *Szigeti on the Violin*, Nueva York, Dover, 1979.

Hoppenot, Dominique, *El violín interior*, Madrid, Real Musical, 2002

9.6 Ficha de observación sistemática do alumnado

FICHA DE OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA DO ALUMNO

Alumno:		Mes:			Curso:
CONTIDOS	1ª Semana	2ª Semana	3ª Semana	4ª Semana	
Técnica de arco					
Man esquerda					
Estudos					
Obras					
Escalas e arpexios					
Traballo na casa					
Revisión de contidos pasados					
Actitude e esforzo					
Coidado do instrumento e material					
OBSERVACIÓNS					

FICHA DE AVALIACIÓN DO ALUMNO

	Excepcionalmente ben	Traballa ben	Non se esforza o suficiente	Non se esforza nada
Nome:				
Curso:				
Trimestre:				
Práctica e traballo individual				
Técnica de arco / golpes				
Afinación				
Posición do instrumento				
Memoria				
Man esquerda				
Estilo e interpretación				
Lectura a vista				
Estudo das escalas				
Estudo das pezas				
Estudo das obras				
Control na audición				
Coidado das partituras e instrumento				
Puntualidade nas clases e ensaios				
¿Traballa ao máximo da súa capacidade?				

COMENTARIOS:

